

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hatásos petis sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilvántar sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 132.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, május 7.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelkek: Szinigazgató-választás.

Jókai Mór halála.

A politikai szünet vége.

Ormos Péter meghalt.

Az aradi írók Jókai emlékének.

Lenbach meghalt.

Ormos Péter tréfái.

Tárcák: Ormos Péterről. — Jókairól. Irta:

Eötvös Károly.

Carnak: Macskák. Irta: Jerome K. Jerome.

Szinigazgató-választás.

Arad, május 6.

Aradváros szinügyi bizottságának tegnap tartott ülésében vette vizsgálat alá a színház legközelebbi bérlet ciklusára pályázó szin gazgatók és szinigazgató-jelöltek pályázati kérvényeit. Mostantól kezdve ugyanis a direktor-választás többé nem a szinügyi-bizottság abszolút joga, lejárt az ideje annak, hogy egy akkora gazdasági és kulturális intézmény fölött, mint a milyen a mi városunkban a színház bérlete, egy tíz-tizenkét tagból álló bizottság rendelkezjen, egy olyan bizottság, amelynek tagjait főképpen a színház művészeti ügyei fölött való felügyeletre, nem pedig arra válogattak össze, hogy finansiális szempontokból is viseljen erkölcsi felelősséget a színház bérletének odaitéléséből származható ügyes-bajos dolgok miatt.

Ami a szinművészeti s egyáltalában a

kulturális szempontokat illeti e kétoldalu szerződés megkötésénél — mert a város törvényhatóságára és a szinigazgatóra nézve jogi ügylet ez a választás — arra vonatkozólag a szinügyi-bizottság tevékenységi köre érintetlen maradt azáltal, hogy a közgyűlés, mely a szinigazgató megválasztásának jogát magához ragadta, az ajánlás jogát és — adott viszonyok között — ennek köteleességét meghagyta a szinügyi bizottságnak. Nem becsmerlendő jog ez, kérjük szeretettel, nem becsmerlendő pedig azért, mert éppen a szinügyi-bizottság, tehát az a testület gyakorolja, amely e vélemény megalakítására hivatott.

Ezuttal — Zilahy Gyula utódjának kijelöléséről van szó — a szinügyi-bizottság, a lapok tudósításai szerint, szellemsen kitért a fentebb értékelt jogának gyakorlása alól; azt mondta ugyanis, hogy különösen senkit sem ajánl a pályázók közül a megválasztásra, sőt még sorrendszerűleg sem kandidál, hanem a beérkezett négy pályázatot abban a sorrendben terjeszti a közgyűlés elé, amint azok beérkeztek. Nem úgy áll tehát a dolog, hogy a kandidálási sorrend végtelenül összeesik a beérkezési sorrenddel, hanem kijelölés egyáltalában nem történik, így kandidálási sorrend nincs, s ha véletlenül nem Odry Lehel, hanem Mariházy Miklós vagy akár melyik más sietett volna legjobban pályázati kérvényének benyújtásával, úgy ő ve-

zetné a direktor-aspiránsokat a közgyűlés elé.

Ez azonban nem szomorkodni való dolog. Szeretjük hinni, hogy a szinügyi-bizottság azért tett ilyen semlegességi nyilatkozatot, mert mind a négy pályázót — mind a négy pályázónak ajánlatát egyformán méltónak s érdemesnek tartja az aradi színházra s ezeknek értékbeli egyenlősége követelte ezt a javaslat hiján szükkölködő javaslatot.

Mi annál kevésbé akarhatunk véleményt nyilvánítani, avagy pláne állást foglalni valamelyik pályázó mellett, vagy ellen, mert nagyobbbrészt nem is ismerjük az ajánlatokat, legfeljebb egyes frázisokból, amelyek inkább hangulatkeltés szempontjából jöttek a nyilvánosság elé. És ha nem alkalomszerűen tárgyaljuk ezt a kérdést, ha nem azt akarjuk feszegetni, vajjon mi fontosabb egy szinigazgató-választásnál: a művészi intelligencia-e, vagy a kellő finansiális erősség, akkor a törvényhatósági bizottság tagjaihoz kell fordulnunk elfogulatlan szavunkkal s azt a testületet kell emlékeztetnünk a reá váró feladat fontosságára, amely testület mátol kezdve önállóan, de súlyos morális felelősség mellett rendelkezik az aradi színház sorsa fölött.

Választásról van szó, olyan aktusól tehát, amelyet Aradon tökéletesen korumpált a választási kegy elnyerése utáni mérhetetlen törtetés, az ugynevezett „ki-

Ormos Péterről.

(Apróságok.)

Köztudomásu holog, hogy a ma elhunyt öreg nyugalmazott alispán, Ormos Péter, bizalmas embere volt József főhercegnek. Az ugyszólván baráti viszony akkor fejlett ki közöttük, mikor Ormos még kisjenői főszolgabíró volt. A főherceg, valahányszor aradmegyei birtokai lent járt, el nem engedte maga mellől Ormost, sőt rendszeresen meghívta Kisjenőre akkor is, mikor az öreg alispán már penzióba vonulva éldegélt csendesen Aradon.

Ezekből az időkől írja *Theurewk* István Ormos Péterről a következő apróságokat:

József főherceg nagyon kedvelte az öreg Ormos Péter királyi tanácsost. Még akkor kedvelte volt meg, amikor Kisjenőn főszolgabíró volt, ahol József főherceg gyönyörű óriási uradalmán évente legalább néhány hetet tölt, Ormos szeretetreméltó meghívás folytán mindig Kis Jenőn volt a fenség közvetlen környezetében, ha József főherceg Kis Jenőn tartózkodott. Midőn adomázás, tréfázás közben az élcelődés nyilat Péter bácsit érintették, persze csupa rokonszenvennel, gyöngédséggel, a társaság tagjai közül többen biztattak, hogy ezt meg ezt írjam ki a lapokba Ormos Péterről. Es maga József főherceg nevetve biztatott:

— Igen; igen. Irja meg ezeket a Péter bácsiról. Hadd ismerjék meg igazán a Péter bácsit, (s most komolyságot szinlel) Ormos királyi tanácsost.

Mindnyájan kacagnak, kivéve Péter bácsi, aki tréfásan komolykodik.

— Bizony jó lesz, kedves őcsém, szól hozzám tettetett komolysággal, ha jobban vigyázva ír az ujságba. Egyáltalán jó lenne, ha előbb megmutatná a cikkeket, mielőbb beküldi.

József főherceg közbe szól:

— Nem is tudtam, hogy Ormos ilyen nagy pecsovic. Lám, be akarja hozni a cenzurát.

Más alkalommal ismét szó volt a „pecsovic“-ról, s ekkor József főherceg fiához, József Ágost főherceghez fordult.

— Józsi, tudod-e, hogy mi az a „pecsovic“?

S a fiatal fenség kérdő tekintetere megmagyarázta fiának a „pecsovic“ jelentőségét. Eppen ekkor szólott vaiaki hozzám a társaság tagjai közül és így, nagy sajnálatomra, nem hallhattam József főherceg magyarázatát. Arról azonban meg vagyok győződve, hogy a magyar főherceg a „pecsovic“-ot tősgyökeres magyarosan magyarázta.

1891-ben történt. József főherceg Aradon át Kis-Jenőre utazott. A különvonat Aradon vagy negyedóra hosszat megállott, s itt szállott föl Ormos Péter is, hogy Kis-Jenőre menjen a főherceg kedves vendégeül. A vonat szelős, nyitott perronján foglalt helyett József főherceg és kísérete, s az uton megesett Ormos-sal, hogy a fejről a szél lefújta a kalapot, Ormos pedig nem hozott magával más kalapot.

József főherceg akkor elővesz egy honvédsapkát s Ormos fejére teszi:

— Ezennel kinevezem Ormos Pétert tiszteletbeli honvédnek.

Mikor ezt nekem a főherceg környezetéből elmondották, a fenség éppen jelen volt. S mert hallotta, hogy ezt a tréfás esetet le akarom írni, így szólt hozzám:

— Ugy írja le, hogy a szél lefújta Ormos fejről a kalapot, amint a vonaton ültünk. Ormos kétségbeesik, s leugrik a robogó vonatról és visszazalad a kalapjáért. Aztány könnyűséggel ismét utoléri a vonatot, fölugrik és diadalmasan mutogatja nekünk a megmentett kalapot.

1891. május hó végén József főherceg Aradon járt.

— Nem mulaszthatom el, hogy ha már Aradon vagyok, régi jó barátomat is meg ne látogassam.

E szívélyes szavakkal köszöntött be a fenség Ormos Péter nyugalmazott alispánhoz.

Ormos Péter valóban „rég jó barátja“ volt a főhercegnek, akit folytonos szívességekkel halmozott el s valahányszor találkozott vele, mindig hangsúlyozta, hány együtt eltöltött óra kellemes emléke fűzi őt Ormos Péterhez.

E nevezetes nap d. e. 11 óra tájban a nyugalmazott alispán szobája ablakán kitekintve látta, hogy József főherceg lakása előtt hajtát el és amint őt megpillantja, megállítja fogatát. Ormos nem volt a látogatás kegyére elkészülve, sietett hát otthoni kabátját irakkal fölcse-

lincselés,* ez a csunya, rossz szokás, a mely beteges koeficiense Aradon minden valamire érdemes választásnak.

Amellett, hogy abszolút értéktelen s haszon nélkül való ez az udvarlás, egész esomó kellemetlenséggel is jár nemcsak a kandidátusokra, de a városatyákra is. Nem egyszer lehetett emiatt nyilvános panaszt hallani. Hát most egy új eset előtt áll a törvényhatóság, s ha a többi gyermekeit már rosszul nevelte, nevelje jóra ezt a legfiatalabbat, nevelje önére-tesnek, ne egyéni hajlandóságok után ingadozónak, hanem olyannak, a ki a belső értékével, tartalmasságával, megbízhatóságával, képességeivel érdemes. Ez a választás a sablonon fölül is fontos, mert hivatott azt bizonyítani, vajjon az ügy érdekében való volt-e a választás jogának átültetése s hivatott bizonyítani a fentiekhez képest azt is, hogy a művészeti megbízhatóság erősebb minden egyéni rokonszenvnél, minden kapacitálásnál, minden szolgai kegyvadászatnál.

Jókai Mór.

A király részvéte.

(A temetés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

Feketébe öltözött Magyarország. Gyászt hord szívében minden fia a nemzetnek, a ki a világirodalom egyik büszkeségét mondhatta magáénak. És nemzete gyászában méltán vesz részt a király, a ki a halált követő reggelen elküldi követjét a halottas házhoz, hogy ott kifejezője legyen a fájdalomnak és a bensőséges részvétnek, a melyet az uralkodó érez.

Jókai holtteste immár a Nemzeti Múzeum előcsarnokában van, a hol holnap reggel helyezik ravatalra. Temetése, a

Berzeviczy miniszter elnöklésével tartott tanácskozás határozata szerint, *hétfőn délután két órakor lesz.* Jókai az ország halottja, s a végtisztességének pompája is ehhez képest fog megnyilatkozni.

Hétfő délután eltemetik Jókait a ke-repesi temetőbe. *Kossuth és Deák* sírjai közé. Megilleti őt ott a haza két nagyja között a hely, a ki tollával hatvan évig fejlesztette a nemzeti érzést és szerzett becsületet Magyarországnak a művelt világ előtt.

A gyász első óráiban pedig önkéntelenül felhangzik az országra járó, szívet hódító kiáltás: *Szobrot Jókainak!*

A gyász első napjának eseményeiről a következő tudósításokat adjuk:

A gyászjelentés.

Jókai Mór elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Jókai Mórné Nagy Bella a családja nevében is mélyeséges bánattól elborult szívvél adja hírül, hogy szeretett férje

Jókai Mór

e hó 5 én este kilenc óra husz perckor joblétre szenderült.

Amennyi áldást hivatott halhatatlan lelke, anynyi béke őrizze örök szenderét.

A halottas szobában.

Egy hírlapíró így írja le azt a látogatást, melyet *Jókai* elhunytá órájában a halottas háznál tett:

„*Itt álltunk az előszobában. Nagy csöndben, amely mintha a könyvek záporát előzte volna meg. A belső szobából egy egy görcsös zokogás fel-felcsukló foszlánya hallatszott ki. Női feljajdulás, a mely megrendíti a legedzettebb szívet is. Mindenkinék köny szökött a szemébe.*

De az újságíró szemé, e kegyetlen sós szaruhártya, amelynek százezer ember helyett kell látnia, a könnyeken keresztül is az ajtó nyílását leste.

Egy szalónon mentünk keresztül; mintha a Dante citta dolentéjének egy részén haladtunk volna át. Sápadt arcu, vörös szélű szemű férfiak álltak fájdalmasmerekven és nők a sírás

árjában, mintegy derékban megtörve, bomló hajjal fel-felsikongtak, vagy emésztő sóhajtással fuldokoltak.

Csak egy fiatal asszony ült ott alabástrommerekven. Arcán háromszor huszonnégy órai virrasztás nyoma. Keze, amely nélkül a beteg nem fogadott el orvosságot, tehetetlen zsebbat-ságban hajlott le. Ez az asszony nem látott, nem hallott, nem tudott semmiről. Cipőink csikorgására kissé összeresztett és szó nélkül csuklott össze a termete. Hangtalan jajjal. Mily nagy szeretettel tudott az elköltözött nagy lélek maga körül árasztani! Ez most derült ki, elementáris erővel... E pillanatban szinte rösteltük az újságíró indiszkrét, gyanakvó szemét.

Lábujjhegyen lépkedtünk, hogy meg ne zavarjuk az óriási csendet, amelybe most léptünk. Csak egy fehér lepellet leborított ágyra eshetett tekintetünk. Kihalt némaság körülöttünk.

A falak még őrzik utolsó sóhajtását, ezt a legnagyobb misztériumot az emberi életben. A falaknak nincs szívék és mégis úgy látjuk, mintha beborultak volna, mint az ég odakünn. Panaszos szél fűtyül a kéményekben és a falakon át úgy hat, mint titokzatos halk gyász-kórus. Két gyertya érzékelhetetlen szellőtől lobog.

Az indiszkrét sós szaruhártya nem elégszik meg ezzel, hanem gyorsan megcsinálja a szoba topográfiáját. A dobutcai ablakokkal szemben a fal mellett van az ágy, amely mától fogva nemzeti ereklye. Előtte egy kis éjjeli asztalka. Csak egy kislaku fénykép van rajta. Egy fiatal nő arcképe. A hitvesé.

A fehér lepel egészen eltakarja a halottat, az arcát is. Virágokkal van teleszórva az ágy, a *Gajári Odönné* virágaival, amelyeknek illatát délelőtt még magába szivta a költő. Az ágy-nyal szemben, az ablakok alatt egy angol pamlag, amelyen *Jókainé* virrasztott. Az ágy fölött a falon három arckép: a költő édesanyjé, alatta *Laborfalvy Rózáé* és végül *Nagy Balláé*.

A halottas szobából a perspektíva a költő tágas dolgozószobájába nyílik. Itt borong az óriási könyvtár, amelyben a költő művei vannak eltelve a világnak csaknem minden nyelvén. Itt vannak a koszorúk, aztán a költő kedves csigagyűjteménye, meg bercezett tár-

relni és a kapu elé igyekezett, hogy magas vendégét fogadja.

— Jobbra fenséges ur — jegyezte meg az üdvözlés után, mikor a főherceg balra akart térni.

— Igen, de úgy tudom, hogy balra egy szép asszony lakik, — felelte tréfásan a főherceg.

Valóban a főherceg helyesen volt tájékozva. Virágh Lajosné lakott akkor ott.

Ormos Péter lakásán hosszabb ideig tartózkodott József főherceg, apróra megtekintvén és dicsérvén annak kenyelmes voltát. Beszélgettek a kisjendői szép napokról, míg egyszerre a főhercegnek szemébe ötlött a házigazda asztalán az ő ajándéka: a gyönyörű rózsacsokor.

— Hát a csokor még is meg van? Azt hittem már odaadta — valami szép asszonynak.

— Fenséges uram, válaszolt Ormos, még Kisjendőn kegyeskedett előttem kilátásban helyezni, hogy látogatása kiváló kegyével kitüntet. Hogy ajándékozhattam volna hát oda a csokrot — mielőtt fenséged azt nálam látta? Hanem most már legmagasabb engedélyt kérem, hogy azt ajándékba adhassam.

S a főherceg mosolyogva adta meg az engedélyt.

Lekötelező szívélyességgel vett ezután búcsút „régí jó barátja”-tól a főherceg, ki halálán köszönte meg a fenséges látogatás szerencsésjét. Ormos Pétertől kikísére, kocsijára ült és visszahajtott a „Fehér Kereszt”-be.

Jókairól.

Iriá: Eötvös Károly.

Jókai apja, József, nem élt nagy időt. Alig 56 éves korában halt meg 1837-ben. Különös hajlama volt ahhoz a betegséghöz, melyet az orvosok hörghurutnak neveznek. Már fiatal ember korában is ágyba döntötte néhányszor. Élete utolsó tíz évében többször megronganta ez a betegség. Ha téli vagy szeles időben ment O-Gyalára, ahol birtoka volt, vagy vidékre, mikor a közelesség parancsolta: ritkán kerülte ki ezt a nyavalyát. Elvégre egy utolsó roham kioltotta nemés életét.

Ez a betegség huruttal, lázzal, fájdalmas köhögéssel, nagy erőfeszítéssel jár. Néha vér zést is idéz elő az erőszakos köhögés.

Mikor Jókai harminckétéves volt 1862-ben, nála is eféle betegség kezdődött. Köhögés, hör-gőbántalmak, mellvérzés. Azért 1868. elején mégis lapot indított, még pedig nagy politikai napilapot s a mint megindította: két hónap múlva mégis becsukták a Schmerling rendszer katonai bíróságai. A börtön segített ugyan egy kicsit a betegségén, de tavaszra kegyelmet kapott s kiszabadult. S a mint kiszabadult: erős köhögés és vérhányás jött rá. Egyik legszebb regényét az „Új földesur” at istentelen köhögés közt írta meg.

Sok jó barátja, sok nagy tisztelője ezerféle tanácsszal vette körül. A jó orvos urak azonban dögrovásra írták. Kikutatták boldogult édes apja gyakori betegségét s halálának okát ez

alapon Jókaira is megállapították az „öröklött terneltséget.”

Micsoda sivatag szó ez: „öröklött terneltség.” Hiszen abban, amit ez a vad szó jelent, elvégre lehet igazság. Ki pörölne az orvos urakkal? Ki tudná őket megcáfolni olyan tudományban, amelyhez ők se értenek, mi sem értünk? E végre, ha az ember öröklöhet apjától vagy anyjától a kék szemét: öröklöhet tyuk-szemét is. Miért ne? És miért ne öröklöhetné az ember őseitől a huru ot és náthát is? Különösen a hurutra és náthára való hajlandóságot? De hát „öröklött terneltség”-nek kell azért ezt bevezni? Szabad az ember homlokára, ha valamely őse nyavalyás volt, azt felírni, amit Dante látott a pokol kapuján?

No de hagyjuk ezt. Jókaival már-már eihitették, hogy nemsokára bucsuznia kell e szép világtól. Teringgett; vért hácsyni hetenként! Edzett ember volt ugyan, de végre is keskeny vállu és szűk mellű. Sohasem nasonlított valami jól megtermett mészáros legényhez. Nem is csoda tehát, ha tudós orvosok megzsilálták benne a hosszú életre való reménységet.

Volt azonban egy jó barátja s ője Laborfalvy Róza után kedves rokona. Ez volt Huray, Balatonfüred főorvosa. Ez bizott az ő Balatonjában, Balaton vizének, napja sugarának, levegője illatának csodatévő erejében. Azt tanácsolta Jókainak: töltsé nyarat Balatonfüreden, elmullik minden veszedelme, minden nyavalyája, akár őseitől öröklötte, akár maga szerzte.

Ugy is lett. Jókai a Balatonhoz költözött.

gyai. Szemünk úgy révedez ebbe a hatalmas szellemi kincstárba, mintha a mesebeli csodás barlangba tekintenénk, hol tündérek halmozták fel sziporkázó drága kőveket. Itt lakik a halhatatlanság, a másik szobával szemben, hol a rideg, borzalmas, egyenlősítő halál uralkodik.

Már távoznunk kell. A szemünk száraz, csak egy utolsó bucsutekintete esik a drága halott felé. De a lelkünk tele van könnyel.

A kultuszminiszter Jókai özvegyénél.

Ma délelőtt kilenc órakor megjelent Jókai özvegyénél az Akadémia gondnoka báró Eötvös Árpádnak, az Akadémia elnökének az üzenetével, amelyvel felajánlja az Akadémia előcsarnokát a halott felravatalozására. Jókainé halás köszönettel vette báró Eötvös ajánlatát, de végleges választ nem adhatott, mert hírül vette, hogy Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter magának óhajtja fenntartani az intézkedést.

Rövid időre rá Vészi József országgyűlési képviselő jött a halottas házba, aki a Berzeviczyvel reggel történt megállapodását mondta el az özvegynek. A megegyezés értelmében az eredeti tervtől eltérően, nem az Akadémiában, hanem a *Museum* oszlopcsarnokában állítják fel a ravatalt. A holttestet este fogják odaszállítani, amikor a csarnok díszítésével elkészülnek.

Tíz órakor Berzeviczy Albert kultuszminiszter kereste fel az özvegyet, hogy részvétét kifejezze. A következőket mondta:

— A magam, az összkormány és az ország részvétét jöttem méltóságodnak kifejezni. Minthogy Jókait a nemzet halottjának tekintjük, kérem, adja beleegyezését abba, hogy a végzettség körül felmerülő teendőket én, a közoktatásügyi miniszter, a ki erre az összkormánytól felhatalmazást kaptam intézhessem.

Jókainé a következőképen felelt:

— Halálal veszem tudomásul a kormánynak ezt az elhatározását s minthogy meg vagyok arról győződve, hogy az a nagy halott emlékének és a nemzet közéletében teljesített szerepének így felel meg legjobban, készséggel adom beleegyezésemet ahhoz, hogy az én halottam a nemzet halottjaként temetessék el.

Miközben Berzeviczy Albert a kormány részvétét jelentette, a halott mellett megkezdte a hi-

vatalos ténykedést a kerületi tisztiorvos, *Felaki Sándor* dr.

A tisztiorvos a következő irást állította ki: *Kerület VII. §. sz. 973.*

1. A meghalt vezeték- és keresztnéve és családi állapota: Dr. *Jókai Mór*, neje Nagy Bella.
2. A meghalt állása vagy foglalkozása: Író.
3. Lakása: Erzsébet-körút 44. II. emelet.
4. Születés helye: Révkomárom.
5. Mióta lakik Budapesten: 59 éve.
6. Kora: 79 éves
7. Vallása: ev. ref
8. A halál oka: Tüdő és mellhártyalob.
9. A kór neve Influenza.
10. A gyógykezelő orvos neve: Dr. *Stricker Mór*.
11. A halál napja és órája: 1904. május hó 5-én délután 9 óra 20 perc.
12. Az idő a melyben a halott eltemetendő: 1904. év május hó 8. délután 2 óra.
13. Észrevételek: A holttest kettős elzárt ércokporsóba helyezendő.

Kelt Budapesten, 1904. május 6.

Dr. *Felaki Sándor*,
VII. ker. tisztiorvos.

Róna József szobrász ma délelőtt halott maszkot készített Jókai arcáról. A maszk kitűnően sikerült.

Mialatt *Róna* a maszkot készítette, megható jelenet játszódott le a halottas szobában. Jókainé engedelmet kért arra, hogy még egyszer megnézhesse a halottat s néhány szál rózsát helyezhesse a szíve fölé. Amikor megkapta az engedélyt, berohant a szobába, térdrogyott az ágy elé s fuldoló zokogással átkarolta a halott lábát. Addig sirt ott, míg ajultan esett össze. Ugy vitték a szomszéd szobába, ahol negyedóraig tartott, míg életre hozták.

A király részvéte.

Tizenegy óra husz perckor jelent meg a kabinetoda főnöke, *König* Károly, hogy Jókai Mór özvegyének átadja ő felsége részvétnyilatkozatát:

— Ő felsége a király — így szólt — fájdalmas részvételt értesült Jókai Mór haláláról s felséges uram megbízásából a legfelsőbb részvé. kifejezését hozom el méltóságos asszonyomnak. A csajás, mely Méltóságodat érte,

a legfájdalmasabban sújtja bizonyára lelkét. De szolgáljon bánata ényhitésül az a vigasztaló fudat, hogy a szomorúságában osztozódik ő fel-ége, a mi koronás királyunk és vele együtt a magyar nemzet milliói.

Özvegy *Jókai Mór*né elfojtott zokogással hallgatta e szavakat és könyek között kérte *König*et, hogy juttassa a legfelsőbb trón számolya elé mélyen iesujtott szívének legalázatosabb haláját a felséges urnak kegyelmes részvéteért. Egyszer mind megköszönte az özvegy *König*nek is azt a gyengéd és figyelmes részvétet, melylyel Jókai betegségének egész folyamát kísérte.

König ezután kérdést intézett Jókainéhoz, hogy miképen folyt le a haláltusa.

Az özvegy elmondta, hogy fájdalom nélkül szenderült át a jobbélre s percek alatt mult ki férjének drága élete.

A kabinetiroda főnöke még egyszer melegen kondoleált az özvegynek s kezét szorítva vele, mélyen megilletődve távozott.

Mikor *König* báró eltávozott Jókaiék lakásáról, *Vészi* József képviselő, a ki kikísérte, így szólt a király megbízottjához:

— Juttassa el méltóságod ő felségéhez, hogy e nemes és magasztos tette *viszhangra talál a nemzet szívében*. A sajtó, az irodalom és az egész nemzet sietni fog leróni haláját ő felsége iránt, a ki ez árva nemzet fájdalmát mindenkor enyhíteni igyekszik.

König még elmondta, hogy ő felsége mindig a legnagyobb vonzalommal és szeretettel viseltetett Jókai iránt. Benne egyik leghűbb emberét és a magyar nemzetnek dicsőséget adó géniuszát ismerte.

Midőn ő felségének *Jókai* halálát hírül adták, a király így szólt:

— *Fájdalom, hogy e nemes lélek nincs többé közöttünk.*

A miniszterelnök részvéte.

Gróf *Tisza* István miniszterelnök a következő levelét intézte *Jókai Mór* özvegyéhez:

Budapest 1904. május 6.

*Jókai Mór*né Ő Méltóságának.

Méltóságos asszonyom!

Engedje meg, hogy az egész országot ért súlyos gyászeset leverő hírére azok sorában si-

s azóta olyan egészséges lett, mint a makk. Holmi hörgő hurutok, mellvérzések, kínos köhögések úgy elmúltak, mintha sohase lettek volna. Meghízott, megszinesedett, munkálód kedve is fokozódott. Valóságos csoda történt vele.

Jókaiiban megvan az a jó magyar természet: nem szeret más házában lakni. Pesten is háziur volt ő örökösen. Ami azért is érdekes, mert a hány költőnk volt, amióta írni-olvasni tud a magyar, sohase tudott Pesten házat venni egy se. *Jókai* szerzett Balaton-Füreden is.

Ahol a Savanyuvízről kihajlik az út Füred falva felé, ott a templom mögött szerzett egy szőlő, pusztá telket. De olyan telket, a ninót a zalai ember kübörnek nevez. Kübör azt teszi: köbör. Nem volt azon a telken egy talpalatnyi termőföld sem. Ide épített egy kis villát öt-hat kisebb-nagyobb szobával, emelettel és kerttel. A kertnek való földet virág-cserjékben kellett tartani, máskülönben megette a kavics. A villát egy dűlőnt választotta el a víz partjától. Itt a parton is megszerzte nyaralótelkének folytatását. Itt természetelt aztán gondosan szanyogot, szőlőt, nádat és gyümölcsöt.

Itt lakott nyaranta vagy husz éven át. Boldogult neje nagy gazdasszony volt, a színművészet muzsáit ritkán fogadta ekkor már, ehelyett nagy gondot fordított a konyhára és élelcamrára és a téli főzelékek, aszalékok és befőttek elkészítésére. Néha minden szoba, szék, asztal, pamtag, úgy tele volt mindenféle konyhai és élelstarai készséggel, valamint *Jókai* szo-

bája is papirossal, levéllel, kéziratall, újsággal és könyvvel, hogy ha oda mentünk, alig tudtuk a kalapunkat hova tenni. De meleg szívet, jó szót mindenki talált.

Itt készült az „Arany ember.”

És pedig igen gyorsan készült. Ennek a gyorsaságnak is van története.

Jókai feltette magában, hogy Horn Edét besegíti a parlamentbe. Járt vele kerületről-kerületre. Az élcelő újságok mar úgy rajzolták le, mint a fiahordó kéngurut. Az öléből Horn Ede furcsa bajszos furcsa képe kandikált ki. Tizenegy kerületben tilódott meg vele, míg végre képviselőséghez juttatta. Megfordult vele a pápai kerületben is.

Itt Vály Ferenc pápai kollégiumbeli tanár volt a Horn Ede-párt elnöke. Egykor *Jókainak* is tanára, később nekem is tanáron. *Jókainak* sógora, az angyal lelkű *Jókai Eszternek* férje s egyébként is nagy tudós, kitűnő tanár, nemes ember. Gyöngéd, szép emlékezete él a pápai kollégiumban. Nagy jótevője a tanuló ifjúságnak.

A választás megtörtént, Horn Ede megbukott s valami négy-öt ezer forintnyi alkotmányos költségért elkezdtek pörölni Vály Ferencet. A jámbor professzort, aki soha hírét se hallotta semmiféle alkotmányos költségnek. De hiába védaközött: pártelnök volt.

Itt utóbb *Jókainak*.

— Azt szeretném tudni, micsoda nagy bünt követtem én el, hogy az ágyat kihuzzák alólam, a fejem fölül meg elviszik a háztelőt. Hajh öreg, megbuktál a választásnál. Po-

litikában pedig megbukni nagy bűn, ha az ember Jézus Krisztus is. Győzni pedig nagy erény. ha az ember Rózsa Sándor is. Nem értesz te ahhoz.

Jókai nem az az ember, aki cserben hagyta volna hű rokonát, jó barátját, pártelnökét. Fogott egy váltót, alákanarította a nevét, aláíratta szivességből egy nagynevű barátjával és elvtársával is és így megszerezte a pénzt s Vály Ferencet kimentette.

Csak hogy *Jókai* meg a váltót és a váltóbeli szivességet nem ismerte. Ha már neki az ő nagynevű elvtársa aláírt: ő se tagadhatta meg annak a hasonló váltóbeli szivességet. Sőt nagy örömet teljesítette, hogy haláját leróhassa.

Egészen természetes lett a sok kölcsönös szivesség vége. Egyszer csak azt vette észre *Jókai*, hogy mindenféle végrehajtók járnak a nyakára. Először azt gondolta: kéregetők. Adott nekik hol két, hol két, hol öt forintot — kinek mennyit, ahogy szebben tudtak beszélni. Kinevelték vele. Vagy tizenkét hitelező harmincezer forintig akarta elvinni ökrét, szamarát, mindennemű jószágát, ingót, ingatlant.

Gondolt egyet. O ezzel a duvaddal nem vesződik. Kiruccant balaton-füredi nyaralójába.

— Jer ide tollam, édes jó tollam, a végrehajtók hadd irjanak Budapesten, amit ők akarnak, majd én is irok veled valamit.

Megírta az Arany embert. Ezt a szép és csodálatos regényt. Egy gyermekkorabeli komáromi emlékezet volt regényének kezdő me-

esnek én is, akik Jókai Mór ravatalát gyászba borult lélekkel veszik körül.

Midőn a magyar kormány legmélyebb részvétét tolmácsolom Méltóságán előtt egyuttal, mint e boldogultnak hosszú évtizedeked át igaz tisztelője, biztosítom Méltóságodat, hogy emléket változhatlan kegyelettel fogom megőrizni.

Méltóságos asszonyom kész szolgája

Tisza István, s. k.

Félhivatalosan a következő jelentést teszik közzé:

A kormány Jókai Mór a nemzet halottjának kívánván tekinteni, a törvényhozás utólagos jóváhagyásától feltételezetten megbizta a maga kebeléből Berzeviczy minisztert, hogy Jókai temetése ügyében intézkedjék.

Berzeviczy miniszter ma reggel látogatást tett a halottas háznál Jókai özvegyénél s legmélyebb részvétét fejezte ki, bejelentette a kormány határozatát, amit az özvegy hálás köszönettel vett tudomásul.

A miniszter ezután Hegedüs Sándoréknál és Feszty Árpádéknál tett részvétlátogatást.

Berzeviczy miniszter a teendő intézkedések vezetését átvéven, ma déli 12 órára értekezletet hívott össze a temetés ügyében a válás- és közoktatásügyi miniszteriumba, amelyen az összes érdekelt testületek képviselőit meggyűjték.

Jókai sírja.

A székesfőváros tanácsa mai ülésében, Halmos János polgármester meghatottan emlékezett meg Jókai Mór haláláról.

— Nagy volt ő — ugymond — mint hazafi és nagy mint író és költő; igazi költő fejedelem volt, akinek nagy szelleme előtt mindenki hódolattal hajolt meg, nemcsak nálunk hanem széles e világon. A főváros hatósága, csak a fényesszelem iránt való hódolatának tesz eleget, a midőn élénk részt vesz az országot gyászba borító fájdalomban s igyekszik annak akültsőségeket is kifejezést adni. Minthogy, az eddigi értesülés szerint, a temetést a kormány intézteti, a székesfőváros hatóság akként járul hozzá a végtisztesség megadásához, hogy díszsírhelyet ajánl föl, a Deák Ferenc és Kossuth

sége. De minő tündér szépségű mese lett abból az ő keze alatt, az ő tolla alatt, az ő költészetének teremtő erejével.

Egy regénye se készült olyan gyorsan, mint az Arany ember. S Balatonfüreden készült el az egész, alig pár hónap alatt. Agyonütött vele minden hitelezőt és végrehajtót.

Az „Arany ember”-ben írta le Jókai a téli Balatont. Az Arany ember balatonfüredi kastélya a költői képzelet alkotása. Olyan kastély ez előtt hatvan-hetven évvel nem volt a part közelében. Két kastélyszerű nyaraló akkor is állott már a fürdőtelepen kívül. Egyik a Balatonfüred falvára vezető út mellett, közel a faluhoz. Ez a régi Vargha-féle ház, melyet a hatvanas években egy jó magyarrá lett derék angol, Teasdale Vilmos alakított át. Családjá a lánchíd építése idején jött hozzá s itt maradt. Teasdale gyönyörű nyaralóvá alakította át a régi magyar nemesi egyszerű házat s mintaszerű szőlőteleppel vette körül. A filokszéra azonban elpusztította a szőlőt is, az angolt is.

A másik az Arácsra vezető út mellett fektet. Magánosan álló kétemeletes komor épület volt gyermekkoromban. Kassich-ház volt a neve. Építője régen elhalt, az épületet télen nem lakta senki, nyáron is kevés lakója akadt. Most a szeretetház gyermekei s tanítói lakják.

Ez a ház állott Jókai képzelete előtt, mikor az Aranyember nyaralóját leírta. A téli Balatonnak sok tüneménye van. A sok közül ketőt választott ki Jókai. Az egyik az éjjeli vihar s ennek is csak a hangja. A másik a rianás. Kérdeztem Jókait, látta-e már a rianást?

— Ne láttam én.

— Hallottad-e hangját?

— Nem hallottam én.

Lajos sírjai között, ahol idővel mauzóleum is emelhető lesz.

A tanács mindezekhez hozzájárult, azzal, hogy Jókai Mór emlékezetét, úgy is, mint a főváros díszpolgárát, jegyzőkönyvileg örökíti meg, a családdhoz részvétiratot intéz s a ravatalra koszorút helyez. A polgármester rendeletéből, ma reggel az összes fővárosi középületekre kitűzték a gyászlobogót.

A függetlenségi párt.

A függetlenségi és 48-as párt ma délelőtt tartott értekezletén Thaly Kálmán elnök meleg és megilletődött szavakkal emlékezett meg a nemzet halottjáról, Jókai Móról. Petőfin kívül nem volt oly népszerű író, ki a nemzet szívét annyira megtudta volna ragadni és annak érzelmeit olyan vonzó és szép formában kifejezésre juttatni, mint Jókai. Mint politikus nem volt a mi elveinknek a híve, de kétségtelen, hogy mint ilyen is mindig meggyőződését követte. Indítványozza, hogy azonkívül, hogy a párt gyászának jeléül lobogóját a körhelyiségre már kitűzte, a párt a magyar irodalom végtelen nagyságának, Jókainak ravatalára díszes koszorút helyezzen, amelynek szalagjára a következő feliratot ajánlja:

„A magyar nyelv és irodalom örök dicsőségének, Jókai Mórnak, a függetlenségi és 48-as párt.” Ezenkívül a párt jegyzőkönyvében örökítse meg Jókai emlékét. Az indítványt a párt egyhangulag elfogadta.

Rákosi Viktor felhívja a figyelmet arra, hogy a Ház holnapi ülésén az elnök mindenestre meg fog emlékezni Jókai haláláról. Természetes, hogy a párt az elnökkel a kegyelet kifejezését illető előterjesztéshez hozzájárul s ezt a párt nevében Thaly Kálmán jelentse ki.

Mindkét indítványt a párt elfogadta.

A ravatal.

Jókai fekete díszmagyarban fekszik a lakásán ideiglenesen elhelyezett ravatalon. Neje gyönyörű buzavirág-koszorút helyezett a ravatalra, ezzel a fölirással:

Pihenj, szerelk, — a te Bellád.

A ravatalt tömérdek ember látogatja. Az ország minden részéből a részvét-táv-

— Hát hogy jutott eszedbe leírni az Arany emberben?

— Huray beszélt róla egyszer-mászor.

Ilyen a költő. Ilyen Jókainál a teremtő lélek. Nem azt írja le, amit lát, hall, érint, tapasztal, megfigyel. Ezt minden ember tudja. Ezt még a tudós is tudja. Ezt még a szakértő Balatoni Bizottság is tudja. A költő egészen mást ír le.

Hall vagy lát valamit. Látása, hallása hangulatot szül lelkében. A hangulat és érzés egy pillanattig még néptelen és alakatlan, mint az egeknek kétsége. Majd élettől, alakokkal, mozgással lesz tele, mint ahogy az ég megtelik nappal, holddal, csillaggal, sugarakkal, fellegekkel. A teremtő lélek népesíti be az eget, az érzést és a hangulatot. Megfogamzik aztán eszméje, melynek szolgálatába állanak a tünemények. S amint az eszmének szobán, hangban, színben megtalálja igaz alakját s élénk állítja mint élő, küzdő viharzót, győzött vagy legyőzöttet: elő áll a költemény, a zene, a festmény.

S ha így áll elő: akkor örök élete van. Ami így áll elő: annak lángelme az alkotója. S amit a lángelme így alkotott: az minden nemzetnek és minden kornak el nem tékozlható kincse, soha nem szűnő gyönyöre, el nem muló dicsősége.

— Oh költő, miért kell neked meghalnod? Ha halhatatlan tudsz lenni: miért nem tudsz ifju maradni örökké? S ha érzed gyöngüléssed: miért nem mentél a csaták tűzébe, mint a hős, vagy a rengeteg sűrűjébe, mint az oroszán, vagy a szirtek elérhetetlen magasságába, mint a sas, hogy halálotat mindenki sirassa, de halálodoklásod senki se lássa?

iratok özöne érkezik Jókainéhoz. Koszorút hozó küldöttségek nagy számmal érkeznek a vidékről. A koszoruk legnagyobb részét akkor foják elhelyezni, ha a ravatalt a Nemzeti Múzeum előcsarnokában fölállították.

A bécsi, párisi és londoni lapok mind nagy részvéttel, külön cikkeken emlékeznek meg a magyar nemzet nagy veszteségéről.

A koporsó elszállítása.

Az Erzsébet-köruti ravatalhoz ezrével zárandokol a közönség. Elővigyázati okokból csak hatos csoportokban bocsátották a közönséget a koporsó elé. A koporsó előtt az Entreprise két díszruhás embere állott őrt.

Este fél nyolc órakor a ravatalos koporsót lezárták. Mielőtt elszállították volna, az özvegy bement a halottas szobába s ott rövid ideig imádkozott.

Azután a koporsót az Entreprise halottszállító kocsijára vitték, a mely néhány kocsiól követte, a Nemzeti Múzeumhoz robogott, ott a koporsót az oszlopcsarnokba vitték. A Múzeumban Hegedüs Sándor adta át a koporsót Szalay igazgatónak, a ki azt a temetés napjáig őrizetbe vette. Holnap reggelig a koporsót egy oldalsarnokba tették. Az oszlopcsarnok gyáspompáján egész éjszaka dolgoznak.

A részvét.

Azok sorában, a kik Jókainéhoz részvét-táviratot intéztek, van: József főherceg, Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, Perczel Dezső a képviselőház elnöke, Széll Kálmán és még többen.

A Magyar Tudományos Akadémia mai ülésén Beöthy Zsolt szép szavakkal adózott Jókai emlékének. Az Akadémia elhatározta, hogy Jókai arcképét megfesteti, a ravatalra koszorút helyez, s a temetés napján nem tart ülést.

A temetés.

Ma délben a kultuszminiszteriumban, Berzeviczy Albert miniszter elnökelete alatt és a képzőművészeti társulatok képviselőinek bevonásával értekezlet volt, a melyen elhatározták, hogy Jókai temetése hétfőn, május 9-én, délután három órakor lesz. A kormány nevében Berzeviczy kultuszminiszter mondja a bucsubeszédet, az irodalmi társaságok nevében pedig Beöthy Zsolt bucsuztatja.

A temetés a Nemzeti Múzeum előcsarnokából fog történni. Az egyházi szertartást Antal Gábor és Baksay Sándor ev. ref. püspökök fogják végezni. A temetési menet négy órakor indul el; a Nemzeti Színház előtt megáll, a hol Somló Sándor a színművészek nevében bucsuztatja. A sírnál Herczeg Ferenc mond bucsubeszédet.

Az értekezleten a képzőművészeti társulat kiküldöttein kívül részt vettek: Herczeg Ferenc, Vészi József, Szana Tamás, Hegedüs Sándor, Molnár Viktor miniszteri tanácsos, Feszty Árpád és még többen.

Az értekezlet végül a leltározás módjait és egyéb intímabb jellegű dolgokat beszélt meg. Végül szűkebb körű végrehajtó bizottságot küldtek ki, a mely a temetés napjáig permanenciában marad.

A végrehajtó bizottság közzéteszi, hogy a temetésen részt venni szándékozó küldöttségek e szándékukat vasárnap reggel kilenc órától, hétfő délelőtt tizenegy óráig jelentsék be a végrehajtó-bizottságnak, a Nemzeti Múzeum igaz-

gatósági hivatalában, ugyiszintén a küldöttségek tagjainak számát és nevét. Itt kapják meg a föllállításukra vonatkozó utasítást és esetleg az elzárt területekre szóló belépő jegyeket. A koszoruk holnap reggel tíz órától kezdve szállíthatók a Múzeum oszlopos csarnokába.

A ravatal vasárnap reggel 9 órától este 9 óráig, hétfőn 9 órától déli egy óráig lesz megtekinthető. Ekkor aztán elzárják a múzeumkertet és ettől fogva csak belépőjeggyel lehet bejutni a ravatalhoz.

A temetés napján az összes fővárosi színházak nem tartanak előadást.

Jókai varázsa.

Páratlan az a varázs, melyet Jókai az ifjú iról nemzedékre gyakorolt. Az a gondolat, hogy ott állt Petőfi mellett amaz emlékezetes március 15-én, átélte a szabadságharc viharait, érezte a zsarnokság által rákötött rabláncokat, résztvett Magyarország újjáalkotásának nagy művében, s a multak dicsőségét, szenvedéseit forró vágyait, nagy álmait mintegy megszemélyesítette: leírhatatlan nimbussal vette körül alakját. Ugy tekintette mindenik, mint a magyar irodalomnak utolsó historial alakját, mint a régi legendákban szerepelt utolsó apostolt, a kire csak áhitatos csudálattal merhet föltekinteni a késő nemzedék.

S ez a népszerűség, szeretet, csodálat glóriájába burkolt alak magánéletét a legpolgárabb egyszerűséggel rendezte be. Mintha sejtelmé se volna a saját nagyságáról. Ételben, italban az igénytelenség, föllépésében a szerénység jellemezte. Balaton-füredi villája és svábhegyi nyaralója teljesen kielégítették az ő fényűzési hajlamait. Mindakét helyen virágait ápolta, fáit nyesegette, szőlőjét gondozta, s elsőrendű kertésznek tartotta magát. Külső megjelenése is maga volt a megtestesült szerénység és postalanság. Legendárius hírű az a rosszul szabott fekete szalonkabát, melyben a Petőfi-Társaság évi nagygyűlését meg szokta nyitni. A ki nem ismerte, azt hitte, hogy egy falusi rektor, a ki felment a fővárosba hazánk író-gárdáját közelről megtekinteni.

Modora is példája volt a szerénységnek. Szolid kék szeme nyájasan nyugodott mindenkin. Arcának rózsás színét késő öregségéig megőrizte. Hangja érces, kellemesen csengő, rendkívül behízelgő volt, s a mélyebben szántó érzelmek kifejezésére ép olyan alkalmas volt, mint a humor és a gúny kifejezésére. Gesztusokat se mint szónok, se mint felolvasó nem használt, se a hangját tulságosan föl nem emelte. Ellenben kitünően pointírozott. Látni kellett volna egy-egy Petőfi-társasági ülésen azt a templomi áhitatott, a melylyel az Akadémia nagytermében az óriási közönség, ifjú nők, diákok az atyamester szavait lesték. Egy mozdulat, egy köhintés nem volt. S ha befejezte, a tetszés orkánja közt félszegen, arcán angyali mosolylyal hajtogatta magát.

Bohéme közt.

Az a „komasági viszony”, mely Jókai Mórt és Endrődi Sándort egymáshoz fűzte, a „Tücsök dalok” költője tárcacikkben írja le. A két poéta barátságát azontul se zavarta semmi félreértés. Sok kedélyes estét töltöttek együtt Feseti Árpádnál is, a Sváb hegyen is.

Egy kukoricaszüret különösen feledhetetlen marad a résztvevők előtt. Kedélyes bohém-társaság gyűlt össze a Svábhegyen, a Jókai-nyaraló immár történelmi nevezetességű verandáján. Jóízűen falatoztak, sűrűn koccintgattak és vigan adomáztak.

A házigazda ült az asztalfőn s jókedve még a tüzes bornál is mámorítóbb hatású volt. De úgy éjfél tájban, szép titokban, hogy ne bontson

asztalt, s ne zavarja a mulatságot, visszavonult és lefeküdt.

A vendégek tovább peharaztak, mókáztak, notáztak. Észre se vették — már akkor — hogy Jókai nincs köztük. Csak akkor tűnt föl nekik, a mikor — ismét köztük termett.

Ez pedig reggel hat órákor történt, amikor a murizók még mindig fáradhatatlanul koccintgattak, Jókai már akkor alaposan kialudta magát és a többiekkel együtt ő is jóízűen fogyasztott el egy jókora tányér korhelylevest.

— Jókai Mór hosszú életének és vasegészségének titka, — mondja Endrődi Sándor, az ő rendkívül mértékletes életmódja és majdnem gépszerűen rendszeres munkabeosztása. Az évében, írásban ez volt az elve: „Akkor hagyom abba, a mikor legjobban izlik.” . . . S az előre megszabott munkarendjétől, — akár csak Hugó Viktor, kivel különben is sok tekintetben összehasonlítható, — semmi körülmények között se tért el.

Majd elmerengve hozzá tette:

— Bámultam e rendszerességét, de sajnos, példáját követni nem tudtam.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Pétervár, május 6. A Novoje Vremja megbízható helyről arról értesül, hogy a *New-York Herald* az a jelentése, hogy a Petropavlovszkkal mintegy 12 millió rubelnyi pénz elsülyedt, egészen *alaptalan*. A Port-Arthurból nyert értesülések szerint a páncélos hajó pénztárában nem volt több *60,000 rubelnél*.

Tokió, május 6. (Délben.) Hivatalosan tudatják, hogy a japánok tegnap a *Liaotung* félszigetben kezdtek partraszállani. A partraszállás helyét és a csapatok erejét titokban tartják.

London, május 6. A japánok tegnap egész nap bombázták *Port-Arthurt*.

Pétervár, május 6. Elterjedt hírek szerint az oroszok a szárazföldön nagy győzelmet arattak a japánokon. A hír hivatalosan még megerősítve nincs.

Franciaország és a pápa.

Páris, május 6. *Jaures* *Humanité* nevű lapja azt jelenti, hogy a tegnapi minisztertanács a Vatikánnak *Loubet* elnök római utasása ellen kiadott tiltakozó jegyzékével foglalkozott és elhatározta, hogy erre a jegyzékre igen kemény hangon fog válaszolni. *Nissard* nagykövet megbízást kapott, hogy adja tudtára a szentszéknek, hogy a tiltakozó jegyzéket sem tartalma, sem alakja szerint tudomásul nem veszi. Az átiratot ennek következtében nem lévőnek tekintik.

A politikai szünet vége.

(Az új ülészek megnyitása. — A függetlenségi párt konferenciája. — A közös költségvetés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

A holnappal újra megkezdte tevékenységét a képviselőház, a melynek utolsó ülészekét a vasuti sztrájk izgalmái miatt váratlanul rekesztették be.

A holnapi képviselőházi ülésnek egy tárgya lesz csupán: Az új ülészek megnyitásáról szóló királyi kéziratnak kihirdetése. Ezt megelőzően *Percezel* Dezső elnök el fogja bucsuztatni *Jókai* Mórt.

A függetlenségi és negyvennyolcas Kossuth-párt ma délelőtt Thaly Kálmán elnöklésével ülést tartott. Az ülés elején Thaly Jókait becsuztatta, erről a részről külön emlékezünk meg. Azután *Tóth* János szólalt föl.

Rákóczi hamvainak hazaszállítása, ugymond, immár ténynyé fog válni. Hogy a nemzetnek ez a hő óhaja megvalósult, ebben kétségtelenül oroszlanrésze van a párt tiszteletbeli elnökének Thaly Kálmánnak, aki egész életét a Rákóczi kultuszának szentelte. Indítványozza, hogy a párt ez alkalomból üdvözölje és fejezze ki neki háláját.

Thaly Kálmán ezért meghatottan mondott köszönetet, fölemlítve, hogy 42 év óta küzd a Rákóczi kultuszért s 40 kötet munkát írt Rákócziról. Éppen tegnap kapott levelet Konstantinápolyból, amelyben értesítették, hogy a tárgyalások a hamvak hazaszállítása érdekében megindultak. Tudja, hogy sok megoldandó kérdés van még, de reméli, hogy nagyobb akadályok nélkül sikerülni fog múltó nemzetű ünnep keretében a hamvakat hazahozni.

Thaly Kálmán a párt jelentéseivel kapcsolatosan azt indítványozza, hogy a harmadik ülészek alkalmából a párt úgy a saját tisztikára, valamint a képviselőház jegyzői és bizottsági helyei betöltése végett jelölő bizottságot küldjön ki.

Horváth Gyula azt indítványozza, hogy az esti ülésen történjék, minthogy a pártnak sok vidéki tagja még nem érkezett meg.

Justh Gyula, *Kubik* Béla, *Olay* Lajos hozzászólása és Thaly Kálmán felvilágosítása után a párt az indítványt elfogadta, egyúttal a kijelölő-bizottságba *Justh* Gyulát, *Komjáthy* Bélát, *Barabás* Bélát, *Tóth* Jánost, *Kubik* Bélát és Thaly Kálmán elnököt küldte ki.

Hónapok óta hangoztatjuk, hogy a közös költségvetés hadügyi címe rendkívül nagy öszszeggel emelkedik majd. Ezzel szemközt ma *Az újság* ezeket írja:

A mi értesülésünk szerint a közös miniszteri tanácskozás főleg az a kérdés állott homlokterében, mi módon lehetne a hadsereg harc-késztségét teljesen a modern technika követelményeinek megfelelően biztosítani, a nélkül, hogy az erre szükséges öszszgek a monarkia két államának budgetjét tulságosan megterhelnék. Mindkét kormány hangsúlyozta, hogy az államháztartás egyensúlyának fentartása a hadsereg elodáchatatlan szükségletének fedezésével szemben *elsőrangú, életbevágó kérdés*. Ezen rendkívül komoly érvelésre való tekintettel, mint értesülünk, sikerült a közös tanácskozás eredményeképpen oly módot megállapítani, a mely egyfelől lehetővé teszi a monarchia haderejének megadni a szükséges eszközöket harc-késztségének biztosítására, másfelől a két állam költségvetésében nem okoz oly messzeható változást, hogy az államháztartás egyensúlyának megbolygatásától lehetne tartani.

A közös kormánytanácscon történt megállapodáshoz képest a delegációt királyi kéziratral e hónap 14-ére hívják össze, másnap pedig a király fogadja az osztrák és a magyar delegátusokat. Az ideai delegáció kimagasló pontja *Goluchowski* gróf külügyminiszter expozéja lesz, a melyben beszámol balkáni akciónkról és részletes tájékoztatást nyújt a külföldhöz való viszonyokról. Érdeklődésre számíthat, még pedig nem csekély mértékben, *Pitreich* közös hadügyminiszter is, a ki ama reformoknak az eredményéről számol be, a melyeknek a szabadelpárt kilences bizottságának programja képezte az alapját. Az osztrák delegáció tagjai a jövő hét péntekjén érkeznek Budapestre.

SPORT.

+ Az aradi országos tornaünnep végre-hajtó bizottsága 1904. évi május hó 7-én este 9 órákor a Fehér Kereszt gymánt termében gyűlés tart. A végrehajtó bizottság permanenciában marad s a fenti helyen este kilenc órákor meghívás nélkül gyülekezik. *Urbán* Iván bizottsági elnök.

+ Ifjúsági labdarugó mérkőzés. Erdekes sport esemény lesz vasárnap délután az aradi atletikai klub sporttelepén. Két diák-csapat, egyrészt az állami főreáliskola alsóbb osztályú növendékei másrészt pedig a polgári iskola tanulói alakult fociból-csapat állnak szemben. Mindkét csapat, valamint száz meg száz társaik, már kora tavasz óta üzik — természetesen szakszerű felügyelet és vezetés alatt — e játékot, s ezen két rivális csapat, mely most szembeszáll egymással, mindkét részről a legügyesebb játékosokból áll. A match belépő-díj mellett rendeztetik, s tiszta jövedelem az aradi tanítótestületek segélyalapja javára fog fordítatni. A belépő díj elemi iskolai tanulók részére 10 fillér, felsőbb iskolai tanulók számára 20 fillér, tribünjegy 60 fillér. A mérkőzés kezdete délután 3^{1/2} órakor.

Ormos Péter †.

(Aradmegyei gyász.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

Aradmegye közéletére mélységes gyász nehezedett: a vármegyének több mint egy félszázadon át odaadó munkása, másfél évtizeden keresztül alispánja, Ormos Péter ma délből kilencvenesztendő korában meghalt. Másfél évtizede, hogy visszavonult a közpályától és csöndes visszavonultságban élte le napjait. De azok az idők, a melyeket egy másik nagy emlékü emberrel, Tabajdi Károly főispánnal együtt a vármegye élén töltött, ma is emlékezetben vannak s azok jelentősen egyengették a megyei közigazgatás fejlődésének útját.

Egyenes lelke, magyaros nyíltsága, rokonszenvet keltő egyénisége, megszereztek neki a királyi család kiváló tagjának, József főhercegnek barátságát, a ki minden alkalommal a leggyöngédebb módon adott kifejezést Ormos Péter iránt való szeretetének.

Ormos Péter nyugalmazott alispán haláláról, a mely Aradon s a megyében a legőszintébb részvétet keltette, a következő tudósítást adjuk:

(A haláleset.)

Ormos Péter halála ma délből hirtelenül, váratlanul következett be. Az öreg ur gyenge volt ugyan, mint az utóbbi években mindig, de a szervezetszívós volt, s ellentállt minden bajnak. Erverése friss, egészséges volt, csupán haló és látó szerveiben tett kárt az idő. Az ősszel, október 5-én lett volna kilencven éves. Ehhez a magas korhoz képest a járása megrokkant. Lassan, óvatosan csoszogott az utcán az öreg ur, s utóbbi legénye mindig elkísérte.

Ma reggel jókedvvel ébredt. Reggelizés után kedvenc foglalatosságához látott, megtömté a pipáját és pipázott. Tíz óráig két magyar pipát és egy csibukot szitt ki. Tíz órakor megjelent nála házi orvosa Vas Sándor dr. és szokott mindennapi vizsgálatát végezte. Mikor az orvos elment, akkor még Ormos Péternek nem volt semmi baja.

Tizenegy órakor szolt öreg, hűséges cselédjének, Kovács Samu eldek, aki tizennyolc év előtt, még alispán korában szegődött hozzá, hogy el akar menni régi kebelbarátjához, Nachtnébel Odönhöz. Az öreg ur meg is indult a szobából, miközben legénye a kabátját felségítette. Ormos Péter nagyon türelmetlen volt és előre sietett a lépcső felé.

— Várjon a nagyságos úr! — kérte a legény. Az öreg ur azonban nem hallgatott a figyelmeztetésre és megindult lefelé a lépcsőn. A harmadik foknál aztán összeesett és hátradobott. A fejét meg is ütötte egy kicsit.

Kovács Samu nyomban odasietett hozzá és

felemelte. Egy udvarbeli cseléd segítségével aztán bevitték a szobába és leültették a karosszékbe. Látva, hogy feje hátul, az ütés helyén, kissé fel van dudorodva, hideg borogatás, rakta rá, egyben elküldtek Nachtnébel Odönrét.

Mialatt Nachtnébel éppen az Ormos lakása felé járt. Egy ismerősétől hallotta, hogy öreg barátja, mikor hozzá igyekezett, a lépcsőn összeesett. Nachtnébel aggódva sietett be Ormos lakására és ott az öreg urat már a karosszékben találta. Kovács Samu elmondta, hogy mi történt. Nachtnébel feddő hangon szolt Ormoshoz:

— Öregem, nem engedelmességtől a Samunak. Megint vitézkedte!

Ormos, aki már nagyon rosszul látott és hallott, azt kérdezte:

— Mi az, ki az?

Nachtnébel megmondta neki a nevét és kérdezte, hogy mi történt?

Ormos révedezve kérdezte maga is:

— Mi történt velem?

Kovács Samu adta meg a választ.

— Lement a nagyságos ur a lépcsőn és elszédült.

Nachtnébel tudta, hogy az öreg ur mindig nagyon félt a szédüléstől, nyomban kijavította Samut:

— Nem elszédült, csak elesett.

Ormos azt mondta rá:

— En nem tudok az egésztől semmit.

Azután azt kérdezte Nachtnébeltől:

— Tegnap Muszkán voltál?

— Igen, — volt a felelet.

— Milyenek a szőlők?

— Fagytól lehet tartani, de különben jól állnak.

Erre rövid esend következett. Egyszer csak Ormos Péter megfogta jóbarátja kezét, megsimogatta és végtelenül gyengéd hangon remegve mondotta:

— Édes Mundikám!

Nachtnébel orvosért küldött. A házi orvos Vas Sándor dr. nem volt otthon, mire Issekutz László dr.-t hívták a beteghez. Issekutz megvizsgálta az öreg urat és konstata, hogy a pulzusa oly erősen ver, mint egy negyven éves, erős, egészséges emberé.

— Nincs semmi baj, — mondotta megnyugtatólag az orvos.

Ormos egy kissé gyekgének érezte magát, mire konyakot adtak neki. Nachtnébel megkérdezte tőle:

— Ugy-e, jobban vagy?

— Jobban vagyok, de lefekszem a kanapéra.

Le is feküdt. Nachtnébel még odaszolt neki tréfásan:

— Pajkos vagy te, öregem.

Nachtnébel ezután kikísérte a doktort és maga is hazament ebédelni. Mikor visszajött, akkor Ormos már az ágyban feküdt. Samu lefektette, mert az öreg ur aludni kívánkozott. Nachtnébel érkezésekor már csendes szunynyadt. Ekkor jöttek még Dániel László nyug. megyei főpénztáros és Bittó Károly nyug. levéltárnok. Nem találták az öreg ur állapotát aggodalmasnak.

Alig hogy elmentek, jött hozzá Kölle János törvényszéki bíró, aki szintén jó barátja volt. Köller rendes szokása szerint benézett az alkoszékbe, ahol az ágy állt. Látva, hogy öreg barátja az ágyban fekszik, odalépett hozzá és megdöbbenve vette észre, hogy már nem léleklzik. Ormos Péter alig néhány perccel haláltusa után elhunyt. Mire Nachtnébel újra visszajött, akkor már Samu nagyban siratta jó gazdáját. Vas Sándor dr. akit nyomban elő hívtak, már a halált állapította meg, mely két óra tiz perccel következett be.

(Az intézkedések.)

Nachtnébel Odönré, az elhunytnek kebelbarátjára, a kit testvérnél is jobban szeretett, hárultak a halál után való intézkedések.

Nachtnébel elsöben is József főherceggel táviratban tudatta Ormos Péter halálát. Majd táviratot intézett Libits Adolf udvari tanácsos, József főherceg jószágigazgatójához, leányához, Königsseg Fidélgrofnéhez, sózornóihoz, özv. Ormos Zsigmondné és özv. Ormos Jánosnéhoz. Azután leült, s megszövegezte a gyászjelentést.

Délután négy órakor fölkereste Nachtnébel Urbán Iván főispán és Szathmáry Gyula nyug. alispán. A temetésről tanácskoztak vele, s megállapodtak abban, hogy vasárnap délután temetik el Urbán Iván főispán azt ajánlotta, hogy az ő családi sírhelye mellé, édesapjának, Urbán Gyulának sírjához közel temessék el Ormost, a kihez benső, fiatalkori barátság fűzte. A főispán Nachtnébel Odönnel még a délután során kihajtatott a temetőbe, hogy a sírhelyet megtekintsék.

Miután az elhunyt hozzátartozói nincsenek Aradon, Marossy Miklós árvaszéki aljegyző jegyzőkönyvet vett föl a halálesetről, s a hátrahagyott ingókról. Az elhunyt végrendeletet készítette, a melyet a napokban bontanak föl. A végrendeletnek érdekes része, hogy butorzatainak egy részét öreg, hűséges szolgájára, Kovács Samura hagyta.

Leányán kívül unokái, Königsseg Lajos és ifj. Königsseg Fidélgrofik, és özv. Szacsuayné gyászolják.

A halálesetről Aradvármegye külön gyászjelentést ad ki, s a ravatalra koszorút helyez.

(Ormos Péter élete.)

Csicsal Ormos Péter 1814. október 5-én született Pécskán, Aradmegyében. Édesatyja, Ormos József Aradmegyei szolgálatában állott, Pécskán volt szolgabíró. Édesanyja váradi Török Rozália volt. Iskoláit az aradi gimnáziumban és Szegeden, jogi tanulmányait a pozsonyi jogakadémián végezte.

Tanulmányai befejezte után 1834-ben Csanádvármegyei szolgálatába állott és Vásárhelyi János csanádi alispán (Vásárhelyi Béla főrendiházi tag édes atyja) mellé került patvaristának. Innen aztán Aradra jött és néhai Kiss Gergely aradvármegyei főügyész mellé állott be írónak. Rövid idő múlva, különösen keresztapjának Csernovics Péternek a támogatásával, Szerencsy főispán alatt megyei esküdtté választották meg Déznára. Két év múlva megválasztották Almásra szolgabírónak. Ekkor, 1845-ben nősült meg, nőül vevén gróf Königsseg Juliát, akitől egy gyermeke, Jerne született, akit Königsseg Fidélgrof aradmegyei birtokos vett nőül. Almásról áthelyezték Csermőre. Itt találta Ormos Pétert a szabadságharc.

A szabadságharc alatt kiváló része volt abban, hogy az oláh fölkelés Aradmegye azon részén tovább nem terjedt. Ormos összehívta az oláhokat, s a lelkükre beszélt, csöndre és mérsékletre intette őket. Mikor azok hajlottak szavára, megeskettette őket, hogy nem fognak a lázadókhöz csatlakozni. Még élete utolsó éveiben is jól emlékezett annak az esküformulának szövegére, a melyet az oláhoknak elmondott.

A szabadságharc befejezte után egy évig szolgálatban maradt, de a Bach-szisztéma életbelépésekor lemondott állásáról és Aradra költözött, ahol 1861-ig lakott. 1861-ben a vármegye helyreállítása alkalmával aradi központi szolgabírónak választották meg, s e tisztségében ő volt a „rendtartó” a megyegyűléseken. Még ma is sokan emlékeznek rá, a mint kardosan, magyar ruhában járt a gyűlésen voltak között. 1867-ben rokonát, Ormos Sándort, a ki

addig kisjenői főszolgabíró volt, a pécskai kerület országgyűlési képviselőjévé választották meg, s ekkor helyébe Ormos Péter lett kisjenői főszolgabíró. 1867-ben felfüggesztették az alkotmányt és a Forgách-Majláth-féle provizoriumkor ő is lekötött az összes tisztviselővel; majd 1867-ben, az alkotmány visszaállítása után Szende Béla főispánsága alatt előbb pécskai, később kisjenői főszolgabíróvá választották meg. Mint ilyen kitüntette magát rendkívüli erélyével és adminisztratív tehetségével. Ezen minőségében nyerte meg József főherceg különös kegyét, mely őt élete fegyveréig valósággal boldogította. Mint kisjenői főszolgabíró a Ferenc József rend lovag keresztjét kapta.

Atzól Péternek a főispánságról történt lemondása és Tabajdy Károly alispánnak főispánná történt kinevezése után 1876-ban Arad megye alispánjává választották meg. Ekkor megkérdezte az ő kegyes jó fenséges urát, hogy elfogadja-e az alispáni állást, és csak akkor volt hajlandó ezt az állást elfoglalni, mikor a fenséges ur azt mondta neki:

— Csak menjen be Aradra, mert remélem, hogy mi mindig a régi jó barátok maradunk.

1889-ig háromszor választották meg alispánnak, egy ízben Urbán Iván jelenlegi főispánnal szemben. Mint alispán kapta a királytól a kir. tanácsosi címet és a vaskoronarend III. osztályát. Nyugalomba 1889-ben vonult és ekkor a vármegye érdemei elismerésül nyugdíjképpen megadta neki teljes fizetését. A nyugdíjalap akkor még oly kicsi volt, hogy Ormos nyugdíja nem telt ki belőle, úgy, hogy az ő nyugdíja kedvéért külön pótdót vetett ki a vármegye. Azóta is, a megyei közgyűléseken mint a törvényhatósági és egyideig mint a közigazgatási bizottság tagja élénk részt vett. Az Arad csanádi takarékpénztárnak igazgatósági tagja volt.

Családi élete nem telt el zavartalan boldogságban, neje, a ki születésére gróf Königsberg leány volt, elvált tőle, s báró Simonyi Lajos kereskedelmi miniszter neje lett. Azóta csöndes egyedüllétben élt, szinte aggligény-módra töltve napjait.

Fivérei közül Ormos Zsigmond Temesvármegye főispánja volt; másik fivére Ormos János Békésmegye közigazgatásának volt szolgálatában.

Mint alispán erélyes és igazságos volt, hasonlatosan Tabajdy Károly főispánhoz, a kinek oldala mellett hosszú ideig működött. De senkinek ok nélkül nem ártott. Mikor penzióba vonult, nem volt senki ellensége Ormosnak.

(A dollár-összeesküvés.)

Egész élete hosszú láncolata az érdekesnél érdekesebb epizódoknak. Kötetre telnek ki, ha megírnák azokat, a miket az öreg pipaszó mellett el-elmesélt. A legérdekesebbek egyike ez:

A szabadságharc után történt, csermői szolgabíró korában, hogy egyszer Seprőse utazott. Nem volt vele csak a kocsi, meg egy kis legény a bakon. A mint a seprősi erdőn átmentek, a kis legény azt jelenti, hogy két rabló közeledik az erdőből. A hírt már hallották. Katona szökevényektől lett szegénylegények voltak, s retteget tőlük az egész vidék. Ormos megállította a kocsit, puskáját nekik szegezte, s rájuk kiáltott:

— Halt, megállj! Ha megmoccantok lövök!

A rablók megálltak. Ormos a kis legényre kiáltott:

— Szállj le, András, és vedd el tőlük a fegyvereket!

Ezen közben a fegyvert folyton feljűk irányozta. A legény leszállott, s elszedte a rablók-

tól a tömördek pisztolyt és gyilkoló szerszámokat. Azokat annyira meglepte ez, hogy szó nélkül túrték.

No most hátra kötni a kezüket!

— Az is megtörtént, a mire a két veszedelmes rablót a kocsira tette és Csermőre vitte. Azok így dűnyögtek:

— Ejnye, hát csak így megadtuk magunkat...

Ormosnak is csak akkor jutott eszébe — mesélte, — hogy az ő fegyvere nem volt megtöltve, s mi lesz, ha a rablók előbb talál-
nak löni.

Ennek a rabló-fogásnak azonban másért van nevezetessége. Azért az érdemért, hogy a vidéket ettől a két híres szegénylegénytől megszabadította. Albrecht főherceg, pecsétos elismerő levelet írt neki. Ma is meg van ez az elismerő levél az öreg ur hátramaradt írsai között.

Történt azután később a híres *dollár-összeesküvés*. Bus hazafiak, akik nem tudtak be-nyugodni abba, hogy Világosnál minden elveszett. Fölkelést terveztek, amelyre Kossuth Lajos próklamációjával szereztek híveket. A fölkelés pénzügyi részének megoldására pedig Amerikában nyomott dolláros bankjegyeket terjesztettek, árusítottak. A fölkelésnek azonban árulója volt: Csomortányi Károly. A Bach huszárrok megtudták mindent és szigorú hajsztát indítottak meg mindenki ellen, a ki gyanus volt.

Ormos Péter is a kompromittáltak között volt. Hogy benn volt-e a dollár-összeesküvésben, vagy sem, nem tudni. Az előbbi a valószínű. Hiszen Arad legelőkelőbbjel részeseek voltak a tervezett fölkelésben. Meghallja egyszerű Ormos, hogy a komisszárusok hozzá is jönnek, hogy házkutatást tartsanak.

— Nem baj, — mondta — csak jöjjenek.

Azzal összerakta a levelesládáját s legelől kiterítgette az Albrecht főhercegtől kapott levelet, úgy, hogy a ki a láda fedelét kinyitja, első pillantása oda kell, hogy essék.

Megjön a komisszárus s iratokat keres. A mint Ormos kinyitja a ládát, a komisszárus meglátja *Erzherzog Albrecht* levelét, szalutál és nem folytatja a házkutatást. Bocsánatot kér és eltávozik.

Mert akinek Albrecht főherceg elismerő levelet ír, az csak nem lehet rebellis? ... Így szabadult meg Ormos a dollár-összeesküvés bonyodalmaitól.

(József főherceg és Ormos.)

Ormos Péter annak a szerencsének részese volt, hogy József főherceg barátai közé sorozta. A mint említettük, kisjenői főszolgabíró korából származik ez. Amikor a főherceg kisjenői birtokára jött, Ormos mindent elkövetett, hogy a fenséges ur jól érezze magát. Ebből a figyelemből s az egyenes lelkű, jószívű főszolgabíró megismeréséből fakadt az a barátság, a melyet a főherceg mind máig megtartott.

Különösen érdekes mozzanatai voltak ennek a barátságnak több év óta a kisjenői *Péter Pál-napok*. A főherceg gyakran úgy intézte a dolgát, hogy ép Péter Pál napjára volt Kisjenőn. Kihívta Ormos Pétert s a főherceg maga, egy testvérnek gondosságával rendezte öreg barátjának névünnepét. Kora hajnalban egy csapat parasztleányból álló deputáció köszöntötte Péter bácsit. Később maga a főherceg jött elébe s magyaros dikcióval köszöntötte őt, a mit Ormos nem győzött meghálálni.

Az ünnepies rész mellett aztán vége-hossza nem volt a tréfának, a mit maga a főherceg eszelt ki. Egy alkalommal Ormos este hazajöve, ágyában egy bepólyázott valamit talált. Egy cedula volt rajta.

„Ez a tied Péter, neved fel.”

Ormos meghökölve hajolt közelebb a ládába burkolt valamihez, a mire az — vizit kezdett. Egy rózsaszínű kis malac volt, aki már tisztában volt Ormos a tréfával s ann szerzőjével.

Ot hat éve, a mikor a főherceg csap szemlén volt, meglátogatta templom utcai lakásán Ormost. Körülbelül fél óra hosszat tartot vizit. Mikor elmenet a folyosón voltak, meglátja a főherceg a szomszéd lakásban levő Laner-lányokat. Megszólítja őket:

— Sokat kurizál maguknak a Péter?

A mire Péter mosolyogva jegyezte meg, hogy bizony kiöregedett már ő abból a mesterségből.

Ugyanekkor József főherceg elment a fotografushoz s Ormossal s közös képen lefotografáltatta magát vele.

Tavaly újra Aradon volt József főherceg. Már nem volt annyi ideje, hogy meglátogasson oda oda fizent neki, hogy jöjjön a télkerti ebédelni a kedvéért. Ormos el is ment s a főherceg örömmel köszöntötte Ormost, a ki má ekkor nagyon gyöngye volt s a Nachtnébel Odön támogatta, amint ment. Mégis kiment főherceggel Kisjenőre, a hol annyi kedves epizód, sok barátságos óra fűzte mindkettőjükkel. Mikor beszélt utoljára József főherceggel, a ő fenséges beszédjével.

Gyakorta írt neki és kapott leveleket. Ezeket a leveleket külön rakta, szépen összefűzve Sorjában, ahogy jöttek. A legutolsó márciusban jött. Március 2-án, a főherceg születésnapján szokása szerint gratulálta a fenséges urát, aki ezt melegen megköszönte.

Abbáziában bizonyosan szomorú délutánja volt az öreg katonának, a ki a *Nachtnébel* Odön sürgönyéből megtudta, hogy öreg barátja, Péter bácsi meghalt.

(A penzió napjai.)

A Kazinczy utca egy házának udvarán, meg a kertjében megmaradt a régi tábla-bíróvilág, egész kedvességével, humorával. Ott, a *Nachtnébel* Odön udvarán, egy-egy öreg karos-székekben, vagy támlás-padon szokott üldöggélni délutánonként az öreg Ormos. Körülötte voltak, *Nachtnébel* Odönön kívül: *Dániel László*, *Bitté Károly*. Meg *Fischer Miklós*, amíg élt.

Pipaszó, adomázás, megemlékezések között telt az idő. Például sor került a mai időkre. Azt mondta Ormos:

— Nem ér ez a mai közigazgatás semmit. Mikor kisjenői főbíró voltam, úgy szüntettem meg a gyümölcslopást, hogy minden tolvajt megvesszőztettem, azután beleültettem a Körösbe. Többet ér az, mint a bírság, meg mi egyéb.

Azután Dániel Lacit, a társaság „fiatalját” tréfálják, különféle csintalan bűnöket fogva rá. Az öreg Ormos kérdi, hogy mért nem házassodik meg. Azt felelte:

— Volt egy rokonom, az azt mondta: aki megházasodik, jól teszi, aki nem házassodik, még jobban teszi.

Mind magára maradt ember. Az egymás szeretetével pótollják ki, mit más a hitvesi odaadással kap meg. Ormos Péter akárhányszor mondja:

— Mundikám, hálát adok az Istennek, hogy velem vagy. Mi lenne velem, ha te nem volnál...

Nyáron át az egész társaság kiköltözik Menyházára. Ott is Ormos a társaság központja, ő ki egyik legrégebbi velege a fürdőnek. A fürdőző kisasszonyok megkérdezték:

— No Péter bácsi, táncol-e velem a Krisztina-bálon? ...

Most is már tette az előkészületeket, hogy kimegy Menyházára, intézkedett, hogy Samu, ezt vagy azt ne felejtse el bepakolni.

Az öreg Samu volt a penzióban az ő sekretáriusa. Ma is valami naptárból kiszakított levél volt az asztalon. Arra írta föl Samu, amit neki a gazdája utasításából nyilvántartania kellett. Voltak pedig ezek: József főherceg címe, és születésnapja; a leányának és a sógorának címe; Libke Adolfnak címe és születésnapja, és végül Csiky Margit és Csiky Lenke születésnapja. Kedves figyelemre mutat ez: a gyöngédség fejében, a melylyel Csiky Károly városi árvaszéki elnök családja iránta viseltette, erről a két napról sohase feledkezett meg.

(József főherceg részvéte.)

Az elhunyt öreg ur tudvalevőleg igen intim barátságban élt József főherceggel. Nachtnébel Odön, aki az öreg urnak leginkább gondját viselte, a temetés iránt is megtette a szükséges intézkedéseket s a rokonokat is értesítette a halálesetről. Az első, a kit a halálról értesített, József főherceg. Mindjárt a halál bekövetkezése után Nachtnébel a következő táviratot intézte Fiuméba, ahol a gyöngédkedő főherceg ezidő szerint tartózkodik:

József főherceg

6 csás. és kir. fensége főudvarmesterei hivatalának Fiume.

Kérem ő császári és királyi fenségével tudatni, hogy Ormos Péter most délután két órakor rövid ideig tartott rosszullet után meghalt. Temetését vasárnap délután három órára tűztem ki a rokonok beleegyezésének bevárásával Nachtnébel.

A szomorú értesítésre, mely a főherceget bizonyára leverte, igen rövid idő alatt megjött a válasz. Nachtnébel Odön már öt órakor megkapta a következő táviratot:

Nachtnébel ügyvéd

Fiume.

Vérző szívvel vettem felejthetetlen régi jó barátom halálhírét. Kérem rokonainak szívem mélyéből kelt legőszintebb részvéteimet kifejezni. A főispánt kérttem engem a temetésnél képviselni.

József főherceg.

Ugyanebben az időben Urbán Iván főispán a következő sürgőnyt kapta a főhercegtől:

Urbán Iván főispán

Fiume.

Mélyen meghatva a most érkezett gyász hírtől, kérem Méltóságodat, legyen szives engem Ormos Péter felejthetetlen régi jó barátom temetésén képviselni.

József főherceg.

A részvét, melyet József főherceg érez jó barátja elhunyt felett, újabb megnyilatkozása a főherceg benső vonzalmának.

(A temetés.)

Nachtnébel Odön nyomban a haláleset után intézkedett a temetés iránt. Az első diszpozíció szerint a temetés vasárnap délután három órakor lett volna, minthogy azonban a minoritáknak akkor rekviemük van, kértükre a temetés idejét fél négy órára tűzték ki.

Az elhunyt Weitzer János utcai lakásán lesz felravatalva. A nagy utcai szobát kűrtették s ide állítják föl a ravatalt. A temetésen, hol bizonyára nagy résztvevő közönség fog megjelenni, testületileg megjelenik Aradmegye tisztikara is, élén Dálnoki Nagy Lajos alispánnal.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Gróf Közigység Fidélné szül. csicséri Ormos Jerne úgy saját, mint összes rokonai évében is mély fájdalommal tudatja, hogy szeretett édes atyja csicséri Ormos Péter királyi tanácsos, a vaskorona és Ferenc József rend lovagja, Aradvármegye nyugalmazott alispánja, az aradcsanádi gazdasági takarékpénzár igazgatóságának tagja s. b. életének 90-ik évében a mai napon délután 2 órakor rövid szenvedés után meghalt. A boldogult hült tetemei f. hó 8-án délután egykötvet négy órakor fognak Aradon, Weitzer János utca (Templom utca) 10. számú házában levő lakásán beszenteltetni és onnét a felső temetőbe örök nyugalomra kísértetni. Az engesztelő isteni tisztelet pedig f. hó 9-én d. e. 8 órakor a főtiszteletű minorita atyák templomában fog megtartatni.

Az aradcsanádi takarékpénztár szintén adott ki gyászjelentést a következő szöveggel:

Az Aradcsanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága benső részvétellel és mély fájdalommal jelenti, hogy a társulat egyik alapító tagja és igazgatója csicséri Ormos Péter ur, kir. tanácsos, a III. oszt. vaskorona rend és Ferenc József rend lovagja, Aradvármegye nyug. alispánja, f. hó 8-án jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemei f. hó 8-án, d. u. egykötvet 4 órakor fognak Weitzer János-utca 10. szám alatt, a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Gyászjelentést adott ki ezenkívül Aradvármegye tisztikara is.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* A műkedvelők templomi énekkara ma szombaton este 8 órakor a polgári fiúiskolában próbát tart.

Az aradi írók Jókai emlékének.

(Az irodalmi szakosztály ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

A Kölcsey egyesület irodalmi szakosztálya ma délután Edvi Illés László elnöklésével ülést tartott, amelyen kifejezést adtak annak a gyásznak, amely Magyarországi irodalmát Jókai Mór halálával érte.

Az értekezlet határozatából Jókai özvegyéhez a következő részvét-táviratot intézték:

Jókai Mór özvegyének

Budapest.

A nemzetet sujtó nagy megpróbáltatás tengernyi keservet áraszt lelkünkre. Jókai halála minden magvarnak legsötétebb gyász- és póthatalatlan vesztesége. A megdicsőült halottja minden háznak, hol az ő bübajos szava tanított felszázad nemzedékét, hogy kell szeretni a hazát és lelkesedni az eszményekért. Arad társadalmának nevében fájdalomtól sajgó szívünk zokogását küldjük a magyar költőkiálly ravatalához. Gyászolunk, de hiszünk az örök életben. Imádkozzunk, Jókai szelleme vezérelje mindenkor nemzetünket jó és rossz sorsban egyaránt! Emléke legyen áldott örökké!

Aradi Kölcsey egyesület

elnöksége és irodalmi szakosztálya.

Elhatározták ezután, hogy a ravatalra korszorú küldenek, és hogy a temetésen a szakosztály küldöttségileg képviselteti magát. A küldöttség tagjaival fölkerik Barabás Béla dr. és Nagy Sándor dr. országgyűlési képviselőket, továbbá az aradi napilapok szerkesztőit.

A szakosztály kimondta, hogy május 10-én, szombaton délután, a városháza nagytermében gyászünnepet rendez Jókai emlékére; a gyászünnep programját végleg még nem állapították meg, hanem annak ügyében az intézkedések megtételével Benedek Árpádot, Illés Zsigmondot és Szudy Esemért bízták meg.

Végül Faragó Rezső indítványt tett, hogy

a társaság tegyen lépéseket az iránt, hogy Aradmegyében és vidékén azon helyek, a melyeket Jókai történet regényeinek vagy elbeszéléseinek tárgyává tett, az ő emlékével megjelöltessenek. Ilyen Aradmegyében a déznai város, ahol különben van is már Jókai-ut; ilyen Hunyadmegyében Brád, ahol a Brády-család tragédiája játszódott le; azután az Aradmegye határa mellett levő Zám, amely a Szegény gazdagok című regényben szerepel.

Az indítványt elvben elfogadták s a Kölcsey-egyesület közgyűlésén tesznek ez iránt előterjesztést.

Elhatározta még az irodalmi szakosztály, hogy megkeresi a Kölcsey egyesületet az iránt, hogy Jókai Mór arcképét az egyesület részére megfestesse s azt az egyesület arcképcsarnokába helyezze el.

Lenbach meghalt.

(A kőművesből lett festő-óriás.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 6.

Ugyanakkor, a midőn Magyarországon az irodalom megy óriását siratják, Münchenben meghalt a festészetnek egyik kiváló alakja, Lenbach mester. Hasonlatos a karrierje a mi Munkácsynkhoz. Itt asztalosinasból lett a világ klasszikusművészévé; Lenbach pedig kőműves volt mielőtt kezébe került az ecset, a melylyel a leghíresebb arcképfestők soraiba küzdötte fel magát. A müncheni atel.erkben, mesteriskolákban fekete volt a mai nap, a melyen a több hete betegeskedő Lenbach megszűnt élni.

Rövid távirat jelenti Münchenből, hogy Lenbach tanár, a kiváló festőművész ma reggel négy órakor elhunyt.

Lenbach Ferenc élete a legérdekesebb művész-karrierék egyike Schrobenuisenban 1836. dec. 18-án született. Eleinte kőműves volt, de csakhamar a festészetre adta magát; először Augsburgban Geyernek volt tanítványa, majd a müncheni akadémián és Gräffe műtermében tanult. 1866-tól 1867-ig egészen visszavonultan élt szülőföldén. 1867-ben tanítványa lett Piloty-nak; a kivel Rómába is elment. Onnan visszajövet, rövid ideig tanára volt a weimari művészeti iskolának, de fölkelte Schack gróf érdeklődését, ennek megbízásából 1868-ban Olasz-1867-ben Spanyolországba ment és másolatokat készített a régi nagy mesterek, különösen Velasquez, Rubens, Giorgione, Tizian művei nyomán.

Lenbach a bajor királyi tanár címet viselte. Élete utolsó szakát Münchenben töltötte. Bár a Pásztorfiú és Zivatar első menekülő parasztiok képei annak idején, mint a német realista irány uttörői nagy feltűnést keltettek, főleg mint arcképfestő vált híressé. I. Lajos király, Gladstone, Minghetti-Anton asszony, Strossmayer püspök, Liechtenstein herceg, Wagner Rikárd, Liszt Ferenc, Heyse Pál, Busch Vilmos, Döllinger, Schwind, Lamper, Liphart, Morelli, X. Leo pápa és mások arcképei, de főleg ama képei, melyeken ismételtén ábrázolta I. Vilmos német császárt, Moltkét és Bismarck herceget (az utóbbiak közül egy a magyar nemzeti muzeumban) minden idők képmásfestészetének remekei közé tartoznak.

Ujabb arcképei közül nagy feltűnést keltett nejének képmása, a melyen megkapó eredetiség ömlik át.

Haldoklása több napon át tartott. Ereje rohamosan gyengült s orvosi márc kedden lemondak életéről. Ma reggel a művész szenvedéseinek vége volt.

EGYESÜLETI ÉLET.

* A Névtelen jótékonycélu asztaltársaság ma szombaton este nyolc órakos *Forcsán* Lajos vendéglőjében rendezte havi összejövetelét tartja. Az elnökség.

Ormos Péter tréfái.

(Epizódok egy ravatal mellől.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 6.

Meghalt egy tréfa kedvelő ember. Abból az időből való, a mikor még nem éltek ideges munkában az emberek: ráérték egy kis lelket tüdítő tréfára is. Es a kit a tréfa nyílt ért, nem bosszankodott, nem kereste a lovagias utat. Maga is nevetett rajta. Aztán próbálta ésszel, ötlettel visszaadni a kölcsönt.

Más helyen megírjuk ennek a tréfa kedvelő, humorral teli embernek, Aradvármegye táblabírási idői egyik utolsó alakjának, Ormos Péternek életét, annak nevezetesebb mozzanatait. Itt a tréfáit, s a vele megessett tréfákat csoportosítjuk, a melyek krónikás adomáknak boilló, kedves esetek.

Mikor Kisjenőn árviz volt (ez Ormos Péter kisjenői főszolgabírosága idején történt) a harangokat félreverték s a nép ijedve menekült a Kőrös-höz, hogy a védgátat a hullámok ellen erősítse. József főherceg, a ki akkor Kisjenőn tartózkodott, az első harangszóra felébredt és hallván a bajt, rögtön magára öltötte tűzoltó uniformisát és kiment a védgátra. A lakosság segítségével sikerült is neki a bajnak elejét venni és a védgátat annyira megerősíteni, hogy mindenki hazatérhetett pihenni.

József főherceg körülnézett, de Ormost a főszolgabíró seholsem látta. Haragos képet mutatott, ámbar ő parancsolt meg egy kis tréfa kedvéért, hogy a főszolgabíró senkinek sem szabad felkelnie. Azután elment Ormos lakására, felkötötte, és katonásan tisztelegve megállt előtte:

— Jelentem alásan főszolgabíró uram, hogy az árvizet megfogtuk, a veszély elmúlt.

Ormos Péter álmosan dörzsölgette a szemét, mert fogalma sem volt arról, hogy miről beszél a főherceg.

A tréfákat aztán ő is viszonzta. Egy alkalommal összehozta a vidékről az összes jóképű szobalányokat és azokat elegáns, finom ruhákba öltöztette fel. Azután kihirdette, hogy bál lesz Kisjenőn. Meghívta a főherceget és az uradalom összes tisztjeit. A tisztok báliasan öltözve meg is jelentek és kitartó hévvel udvaroltak az ismeretlen úri hölgyeknek. József főherceg maga is megszólította a hölgyeket. Végre Ormos megszögt a főhercegnek, hogy ezek az úri dámák voltaképen szobalányok. A főherceg erre hatalmas kacajba tört ki s a sikerült tréfáért megölelte Ormos Pétert.

Ormos Péter atyja hasonló tréfaszerető ember volt. Pécskai szolgabíró korában többször megfordult Mácsán is, Csernovics Pál, a temesi gróf, Csernovics Péter atyjának a házában. Csernovics Pálnak rendkívül jó, régi aszubora volt a pincében, melyből csak a névnapján adatott a vendégeknek. Ormos József is eljárt minden névnapjára. Egyik névnap alkalmával, mikor a különben szűkmarku Csernovics Pál ismét aszút adott, Ormos József így szólt neki:

— Edes istenem, ha én ebből csak minden hónapban egy pohárával tudnék inni! Felséges ital.

— Biz' ez nagyon jó böltött rá Csernovics.

— Csak adna nekem ebből egy kulaccsal — szólt Ormos.

— Jó, kap egy kulaccsal — válaszolt Csernovics.

Ezután odaszólt a hajdujának:

— A főbíró ur kulacsát töltésék meg ebből az aszuból.

Mikor a következő éven újra eljött a névnap, Csernovics odaszólt a legénynek:

— Hozzatok az aszuból.
— Nincs már aszú, nagyságos uram.
— Az nem lehetséges. Mért nincs.
— Azért, mert tavaly Ormos főszolgabíró ur akkora kulacsot adott, hogy belefért az egész aszubor.

Kiderült akkor, hogy Ormos külön e célra csinaltatott magának egy óriási kulacsot.

Egy alkalommal Ormos, aki szegény ember volt, forsponton, kegyetlenül rossz uton jött be Aradra. Ugyanezen az uton, négylovas uri hintén jött Aradra Epstein aradi gabenakereskedő, akire Ormos valami miatt haragudott.

Epstein látta, hogy Ormos milyen nehezen halad előre a rossz lovakkal, megállította a hintőjét és odaszólt Ormosnak:

— Tessék átjönni hozzám, főbíró ur. Beviszem én hamarabb Aradra.

— Nem megyek én. Majd eljutok a két lóval én is a célomhoz.

Epstein azonban addig kapacitálta, míg végre Ormos átült hozzá a hintóba és a forspontot visszaküldte. Epstein diskurzusba elegyedett Ormossal.

— Mit tetszik csinálni Araden?

— Megyek a doktorhoz.

— Ugyan, hisz nem beteg.

— Tudja az Isten, a mult héten megharapott egy veszett kutya. Ma is oly ideges vagyok.

Egyszer aztán elkezdett morogni, mint a kutya szokott, s Epstein visszahúzódott a különös viselkedésű embertől. A kereskedő folyvást szemmel tartotta Ormost, aki egyszer hirtelen feléje kapott a szájával, mint a kutya szokott a légy után.

Epsteinnak se kellett több rögtön leugrott a kocsiról és mint a szélvész szaladt a veszedelmes embertől. Ormos pedig hirtelen odaszólt a kocsisnak:

— Hajts, az áldóját a gazdádnak.

Epstein persze gyalog jött be Aradra.

Egy másik sikerült tréfája a következő volt:

Künn a vidéken Sanka szolgabíró és Grüneck számvető együtt borozgattak. Ormos valahogy odakerült s minthogy rettentő hőség volt, mindhárman a meleg időjárásról beszélgettek.

Egyszer aztán azt mondja Ormos:

— Jé volna nyulat lőni.

— Ebben a melegben? Nem érdemes, aztán meg nincs is nyul.

— Dehogyan nincs, jertek csak a kertbe.

A kertben egy kukoricás volt. Sanka és Grüneck puskát veettek és Ormos az egyiket a kukoricás egyik szélére, a másikat a másik szélére állította, aztán azt mondta nekik:

— Ugassatok, mint a kutyák szokták. A nyulak erre fel fognak ijedni és vagy az egyik vagy a másik puskacsó elé kerülnek.

A két ur úgy is tett és mindakettő nagy ambícióval ugatott.

Ormos pedig egy órizetlen pillanatban visszahőköt a házba és beült a hűvös szobába.

Elmúlt egy negyedóra, elmúlt egy félóra, a két vadász már rekedtre ugatta magát, de nyul nem akart jelentkezni.

Az arra felé járó oláhok, meglátva a két urat, amint lövésre tartott puskával egymást ugatja, keresztet vetettek, azt híven, hogy itt valami rendkívüli dolog történik. Pedig csak az Ormos tréfája volt.

De nemcsak a tréfáknak, hanem komoly dolgoknak rendezésében is nagy volt ő. Így tevékeny részt vett az aradi kaszinó alapításában azon időben, mikor ő az aradi kaszinónak igazgatója volt, rendkívül virágzó volt. Rendezett mindenféle mulatságokat, estélyeket s a megyebalákat, miket ő rendezett annak idején, még most is emlegetik. A megyebalák jövedelmét részint az általa alapított megyei nyugdíjalap, részint az aradmegyei kórház javára fordította.

HIREK.

— A király egy műteremben. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A király meglátogatta Vastagh György festőművésznek a Váci-köruton levő műtermét és megtekintette a képet, amely a *Ludovika-akadémia* zászlószentelési ünnepét örökíti meg. A műteremben várakozott a királyra Fejérváry Géza báró tábornok és pávai Vajna Béla tábornok, a Ludovika-Akadémia parancsnoka. A királynak rendkívül megtetszett a kép és így szólt:

— Valóban nagyon szép a kép, és az alakok élethűsége meglepő. Gratulálok a művészi alkotáshoz, amelyet örömmel szemlélttem.

— Arad részvete. A hogy ma reggel, a lapok révén híre terjedt Aradon a nemzeti gyásznak, a melyet Jókai halála jelentett, nyomon követte azt a részvét megnyilatkozása. Az első között a városháza tüzték ki a fekete lobogót, s kevéssel azután az egész főtéren, a Szabadság téren és a mellékutcákon, középületeken és magánházakon megjelent a gyásznak külső kifejezője. Arad városa, a mely Jókai írói működésének félszázados jubileumán, azzal róttá le hódolatát, hogy a költőkirályt díszpolgárává választotta, a koporsó mellé is elküldi részvétét. *Institúris* Kálmán polgármester intézkedéséből a város koszorút küld Jókai ravatalára, ezzel a főirattal:

— *Diszpolgárának — Arad sz. kir. város közönsége.*

— Az aradi és csanádi egyesült vasutak államosításáról ad hirt egy bécsi ujság, melynek egy-két budapesti lap is felült, amennyiben a hirt reprodukálta. Az államnak tényleg jogában áll megváltani a csanádi vasutat, de meg van ez a joga a Déli vasutára és a Kassa-Oderbergi vasutára nézve is, amelyek pedig, tudvalevőleg, jobban utjában állanak a Mávnak, mint a csanádi vasut. Az aradi lóvasut ügyében tartott minapi közlekedési bizottsági ülésen *Varjassy* Lajos gazdasági tanácsnok szíves jóvoltából megjelent a lóvasut egész vezérkara, s ott *Mándy* Lajos ny. miniszteri tanácsos tett már célzásokat az Acsev. megváltására nézve, mivel érezte, hogy az Acsevnek a város javára tett előnyös ajánlatával a lóvasut versenyezni nem képes, s azt megijesztene nem lehet. Nem tudjuk, van-e valami összefüggés a bécsi kacsa és a lóvasut tervei között, de ha nem volna, úgy ez csak arra serkentheti a várost, hogy fogadja el mihamarabb az Acsev. áldozatkész ajánlatát, mert ha valóra válnék egykor *Mándy* ur jóslata, akkor bizony a közúti vasut társaságtól hiába várna hasonló galválieros előterjesztést Arad közönsége. Egyébként teljesen autentikus kijelentést tehetünk arra, hogy az egész megváltási meséből *egy szó sem igaz.*

— *Szell Kálmán — bankormányzó.* *Szell* Kálmán volt miniszterelnök, mint feltétlenül megbízható helyről jelentik, *Bélnszky* lovag legközelebb várható visszalépése után az *osztrák-magyar bank kormányzójává* fog kineveztetni.

— Az obstrukció boszuja. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Az országgyűlés függetlenségi Kossuth-pártja ma este konferenciát tartott, melyen megejtették a jelöléseket a képviselőház különféle bizottságaiba. Erdekés, hogy *Barta* Odont a legfontosabb bizottságokból, melyeknek eddig tagja volt, így a *pénzügyi és a véderő-bizottságból* kibuktatták. Ez nem egyéb, mint az obstrukció híveinek a boszuja, mert *Barta* volt a kibékülés értelmi szerzője.

— Egy elkésett távirat. Jókai Mór nagy halálusából egy kis epizód derűtlen, kedvesen válik ki. Amikor a nagy költő betegége

pár percere jobb fordulatot vett, visszatekintett a régi múltba. A kecskeméti kollégiumra gondolt a nagy beteg költő. Arra az időre, mikor mint fiatal diák koptatta a kecskeméti kollégium padjait és azokra a nagy, erős, robuztus emberekre, kiknek ma már a fajtája is kiveszett. Ez a visszaemlékezés visszhangot keltett Kecskeméten. Egy volt iskolatársa, táviratot küldött Jókai címre Budapestre. Öreg Garzó Imre, Jókai iskolatársa küldte a táviratot, mely így szól:

„Köszöntelek azzal a hűséggel, mint kecskeméti iskolatársad. Emlékszem rád. Az akkori pajtások közül kivülünk talán már egy se él, akik tanui voltunk jellemed ifju megnyilatkozásának, de távol maradván is mindvégig hived voltunk. Köszöntelek be-
tegségedben. Tartsd meg az Isten.

Öreg Garzó Imre.

A távirat persze már későn érkezett. Akkor már Jókai ott volt, ahol régi kecskeméti iskolatársai, Öreg Garzó kivételével...

— A gáji alkaptány lemondása. Madarász Antal gáji alkaptány ma beadta a polgármesterhez nyugdíjazás iránti kérelmét. Madarász huszonkilenc év óta áll a város szolgálatában.

— Az aradi Kossuth-asztaltársaság, a városban levő összes egyesületekhez társulatokhoz és asztaltársaságokhoz következő felhívást küldte szét:

Magyar pénzen, magyar terméket vegyünk! Tekintetes Elnökség! A gurahonci kaszinónak megyénkben a hazai ipar pártolása céljából, indított mozgalmát, asztaltársaságunk minden tekintetben magáévá tette és Sófalvi György elnökle a alatt bizottságot küldött ki, hogy a helyi viszonyok tekintetbe vétele mellett, a hazai iparnak gyakorlati uton leendő támogatására minden lehető eikövessen. Ezen bizottság nehogy szétforgácsolt erővel az eredmény kötes legyen, elhatározta, hogy megalakulásáról értesíti az összes egyesületeket, társulatokat és asztaltársaságokat és felkéri őket, hogy a magyar iparnak és kereskedelemnek gyakorlati uton leendő támogatására céljából megindult törekvést magukévé tenni és saját kebelükből egy iparpártolási bizottságot kiküldeni sziveskedjék. Kívánatosnak véli a kiküldött bizottságunk azt is, hogy az ily módon megalakuló iparpártolási bizottságok a cél érdekében egyetlen eljárás céljából egymással állandó érintkezést tartsanak fenn. Midőn bizottságunk ezen határozatáról tisztelettel értesítjük, tudatjuk, hogy iparpártolási bizottságunk minden hétfőn este 9 órakor a Jópásztor vendéglőben ülést tart, amelyre a kiküldendő bizottságukat, tisztelettel meghívjuk. Az összes társaságok egyesületek és asztaltársaságok kiküldött bizottságait a szervezkedési módok megbeszélése végett június hó 5-ére, délelőtt 11 órára az ipar-terület termébe, tervezzük összehívni. Kívánóságukra bizottságunk mindenkor szívesen áll rendelkezésükre, ha esetleg ez ügyben valamely felvilágosítást óhajtanának. Egyben tisztelettel kérem, hogy a kiküldendő bizottság elnökének nevét és pontos lakását iparpártolási bizottságunk elnökével. Sófalvi György úrral Weitzer János-utca 11. tudtani sziveskedjék. Arad, 1904. május hó 5-én. Hazafias üdvözléssel Nagy Kálmán, a Kossuth asztaltársaság elnöke.

— Gyárégések a fővárosban. Buapestről jelentik, hogy ma délután a főváros két nagy gyárában erős tűz pusztított. Az Engel-féle szeszgyárban és a Stiaszny tervérek kocsigyárában dühöngött a tűz, melyet mindkét helyen sikerült elfojtani. A kár azonban így is jelentékeny.

— Gvadányi sirja. Mozgalom indult meg, hogy Gvadányi rohoi (szenici járás) sirját emlékkő jelölje. Most Murányi Alfréd, szentpétervári földbírókos a következő levelet intézte a rendező-bizottsághoz:

Szent-Pétervár, ápr. 29. Mélyen tisztelt Uraim! Miután május hó végén Mohára szándékozom jönni, felkérem, legyenek szivesek nekem a Gvadányi emlékkövéhez szükséges

adatokat összegyűjteni, hogy azt haladéktalanul megrendelhessem. Kiváló tisztelettel Murányi Alfréd.

— Inzultált szerkesztő. Velencéből jelentik, hogy a *Secolo Nuovo* forradalmi irányu újság tegnapi számában sértő célozásokot tett Vilmos császárnak Morosini grófnőhöz és Brandolini grófnőhöz, az özvegy olasz királyné udvarhölgyéhez való viszonyára. Brandolini fia ma ezért bottal elverte a lap szerkesztőjét, ki egy üzletbe menekült. Az eset után a szocialisták tüntetést csináltak az arisztokraták ellen. Otton tüntetői letartóztatták.

— Árva-panama Maros-Tordamegyénél. Marosvásárhelyről táviratozzák: Maros-Torda vármegye árvaszékénél nagymérvű sikasztást derítettek ki. Smida számvizsgáló, a kit a belügyminiszterium küldött ki, 53,000 korona hiányt fedezett föl. A vizsgálat több hónapig eltart, amíg annak összes adatait megállapítják. Annyi ki van derítve, hogy a főbűnös Vég Domokos főpénztáros volt, aki nemrég meghalt, de vannak bűntársai is, akiket a vizsgálat lesz hivatva a büntető eljárás elé vonni.

— Öngyilkos tengerész. Prágából táviratozzák, hogy ott Dolcini Henrik olasz tengerésztiszt egy szállóban agyonlőtte magát. Tegnep este még együtt volt menyasszonyával és annak szüleivel. Az öngyilkosságot valószínűleg elmeavarban követte el.

— Házasság. Rózsa Kálmán aradi posta- és táviratügyi tisztviselő f. hó 8-án tartja esküvőjét Ferenczy Irénkével, Ferenczy Benjámin leányával Szászvároson.

Schlesinger Jenő budapesti ékszerész f. hó 8-án, vasárnap délelőtt 11 és fél órakor az aradi izr. templomban tartja esküvőjét Krausz Margit kisasszonnyal, Krausz Gyula aradi kereskedő leányával.

— Ünnepek a Kossuth-szoborért. Az aradi Kossuth-szobor bizottság vigalmi osztálya e hó 16-án délelőtt tizenegy órakor a városháza dísztermében a létesítendő Kossuth-szobor javára gazdag műsorral ünnepélyt rendez. Az ünnepély fénypontja a Kuruc Feja Dávid szerzőjének, Fényes Samu kassai ügyvédnek szabad-előadása lesz Kossuth Lajosról. Kész örömmel írta meg ez alkalomra a prológot Csécsi Imre ev. ref. lelkész, az ismert poéta, „Kossuthról” címmel, melyet Brunhuber Mariska urhölgy fog elszavalni. Utána Zoltai Mátyásné urnó a hangversenytermek elismert művésznője, Budics Mátyás és Zoltai Mátyás zenedei tanárok adnak elő egy zeneszámot; ezt Purcsi János zenedei tanár cimbalom szólója követi: 1848—49. korbéli dalok, Zoltai Mátyás vezetésével, részben ismert képzettségű műkedvelők, részben pedig az aradi zenede kiváló tehetségű tanítványai, két gyönyörű kuruc dalt énekelnek. Az ünnepélyre jegyek előre válthatók, Maresch Gyula, Jakabffy István és tsa és ifj. Klein Mór urak üzletében. Helyárak: I., II., III. sor 8 korona, többi sorok és állóhely 2 korona, karzat 40 fillér.

— Férjgyilkosság. Eszékről táviratozzák: A szerémszégi Morovicsben Sztankovics odaváló lakos alvás közben felesége és annak szerelője, Jovicsit megfojtották. Mindkettőt letartóztatták. Ugy Sztankovicsné, mint Jovicsics beismerték tettüket.

— Amerikai magyarok regényei. Két érdekes történetet jelentenek Amerikába származott magyar emberekről. Az egyiket a new-yorki bíróság tárgyalta. Egy szerencsétlen asszony nőül ment egy magyar munkásemberhez, aki — a meddig az asszony pénze tartott — jól bánt a feleségével, de a mikor már elitta és elverte az egészséget, a legbrutálisabban bánt az asszonnyal. Az azonban sokáig tűrte férje kegyetlen bánásmódját, mert mindig abban a hiszemben volt, hogy jó és kedves modora által mégis csak magához láncolhatja szorosan férjét. Azonban az asszony taktikája nem vált be és mindinkább meggyőződött, hogy a férj még mások előtt is szidalmazza és gyalázza őt. Végre betelt a mérleg. Az asszony ennyi

szenvedést nem bírt tovább eltüri és a férjét álmában forró vízzel leöntötte. A férjet halálos sebével a kórházba, az asszonyt pedig a börtönbe vitték. Kevésbé tragikus, de annál érdekesebb Döme Zoltán festőművész esete, akit amikor New Yorkból visszatért Párisba, felesége helyett a pályaudvaron a bíróság kézbesítője fogadta és átadta Dömének a válásról szóló bírósági végzést. A felesége ugyanis férje távolléte miatt beadta a válókeresetet és a törvényszék ennek helyét is adott. Azonban végén csattan az ostor. Döme megfélebbezte az ítéletet. Kérte a válást megsemmisíteni. O nem is volt az asszonynak törvényes férje, mert időközben az özvegy asszony első férje — akit eltűnése miatt a törvényszék annak idején holtaknak nyilvánított — megkerült és így az ő házassága érvénytelen. Most nagy érdeklődéssel várják a bíróság ítéletét.

— Bérmaajándékok legszűbb, legizlésebb és legolesőbb árakon kaphatók óriási nagy választékban Weinberger Ferenc jóhírű szolid ékszerészünknel. Andrássy tér, Központi szálló épület.

— Parketta tükörfényes lesz Vojtek és Weisz-féle parkett-viasz használatától 1 doboz 1 korona. 44

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Sajtó pör a vasuti sztrájkbizottság ellen. A vasuti sztrájkbizottság tizenhárom tagja abban az időben, mikor még idő előtt elterjedt a hír, hogy megszűnt a sztrájk, egy zöldszínű röpiratot tett közzé, amelyben figyelmezteti a vasutasokat, hogy ne higgyenek az ámitóknak, tartsanak tovább együtt ki és ne lépjenek munkába. A budapesti királyi ügyészség most e röpirat tartalma miatt izgatás címén sajtópört indított.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentés: Spitz Salamon, Mezőkövesd. — Wiszniewski W., Lemberg. — Bauer Taube, Lemberg. — Plonha-Szirány Város börtény, Turóc-Szent Márton. — Sramek és társa, Prága. — Móser Román Bécs. — Zeitlinger Gottlieb, Dombach. — Götz Apollónia, Gross Tájár. — Novák Teréz, Grác. — Grattoni Bartoló, Görz.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi május hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.25	Gyorsvonat délelőtt	12.12
Gyorsvonat délután	4.16	Személyvonat d. u.	3.20
Személysz. tv. d. u.	4.51	Gyorsvonat este	7.04
Személyvonat este	9.30	Szv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.22	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsin délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.02	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.01
Gyorsvonat este	7.11	Radnáról vas. és ün. e.	8.07
		Személyvonat este	8.50
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.40
Személyvonat d. e.	12.17	Személyvonat d. u.	3.42
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	4.50	Személyvonat reggel	8.35
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	6.59
Személyvonat d. u.	4.06	Személyvonat éjjel	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonról svz. reg.	8.08
Vegyesvonat d. u.	12.27	Vegyesvonat délelőtt	11.—
Gurahoncig svz. d. u.	4.25	Személyvonat este	6.49

Motormenetek

Arad—Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10 | Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.01 | Kétegyháza felől este 6.03

Arad—Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.14 | Mezőhegyes felől reg. 5.48
Battonya felé d. u. 12.30 | Battonya felől d. e. 11.09
Mezőhegyes felé este 5.32 | Battonya felől d. u. 3.40

Arad—Borosjenő között.

Borosjenő felé d. e. 8.23 | Borosjenő felől d. u. 1.58
Borosjenő felé d. u. 2.40 | Borosjenő felől este 9.14

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 6.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Szilárdabb irányzat mellett 30,000 métermázsza került lombra, 2 1/2, közben 5 fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonanevek közül rozs 5 fillérrel drágább. Időjárás szép.

Estitőzsde. Berlin 1/2, Páris 5 olcsóbb.

Zárlat 12 órakor:

Buza májusra	7.96—7.97
Buza októberre	8.03—8.04
Roszs októberre	6.65—6.66
Zab májusra	5.23—5.25
Zab októberre	5.59—5.60
Tengeri májusra	5.02—5.03
Tengeri júliusra	5.17—5.18
Repce augusztusra	10.90—11.—

Zárlat 5 órakor:

Buza májusra	7.94—7.95
Buza októberre	8.03—8.04
Roszs októberre	6.65—6.66
Zab májusra	5.23—5.25
Zab októberre	5.57—5.58
Tengeri májusra	5.02—5.03
Tengeri júliusra	5.17—5.18
Repce augusztusra	10.90—11.—

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	643.—
Magyar hitelrészvény	757.—
Leszámitolóbank részvény	457.—
Rima-Muranyi vasúti részvény	491.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	641.50
Közúti vasút	578.—
Városi villamos vasút részvény	332.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 6. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban — fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 120—121 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 121—122 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 121—122 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 118—120 fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban 117—118 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 114—116 fillérig.

Sertéslétszám: Május 3. napján volt készlet 29,170 darab, május 4. napján főlhajtatott 1003 darab, május 5. napján elszállított 523 darab, május 6. napján maradt készlet 29,650 darab.

A hírtől szerkesztés irányszata: Változatlan.

NAPIREND.

Május 7. Szombat. Róm. kath. naptár: Szaniszló. — Protestáns naptár: Szaniszló. — Izraelita naptár: Sabbat, Boh., Bech. — Görög-keleti naptár (Április 24.): Szaba vértanú. — A nap két 4 óra 19 perces, nyugszik 7 óra 2 perces.

Kölosey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyisége: Erekléyemuseum helyisége mellett ülésterem.

Időjelés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvélve csapadék.

Május 8. Az aradi waggongyári munkás ifjuság egyrészenek majálisa (Csálai erdő.) — Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városház.) — Az aradi turista-egyesület kirándulása Mária-Badnára.

CSARNOK.

Macskák.

Irta: Jerome K. Jerome.

(Folytatás.)

Körülbelül egy évig ettem az öreg fűszerek kosztját, s aztán másokhoz költöztem, a kik akkoriban jöttek a szomszédságba, s a kik valóban kitűnő szakácsnét tartottak. Azt hiszem, hogy ezekkel az emberekkel egészen meg lehettem volna elégedve, de szerencsétlenségemre tönkrejutottak, a nagy háztartást meg kellett szüntetniük, a szakácsnét elküldték s egy kis lakásba költöztek; nekem persze nem volt kedvem ahhoz, hogy velük menjek s újra kezdjem a régiéletemet.

Körülnéztem tehát, hogy nincs-e valahol valami jó hely? Nem messze onnan lakott egy igen sikerült öreg fickó. Azt mondták róla, hogy gazdag ember, de ki nem állhatta senki sem. Nem volt olyan, mint a többi ember. Pár napig töprengtem, s végre elhatároztam hogy szerencsét próbálok vele. Mivel annyira egyedül van ezen a világon, gondoltam magamban, az ily elhagyatott ember megőrülhet a társaságomnak;

ha pedig nem szívesen lát, akkor ott hagyom. Okoskodásom helyesnek bizonyult. Senki soha nem kényeztetett el annyira, mint „Trady”, ahogyan az öreg a falu ifjusága hívta. Mostani gazdasszonyom nagyon is belém van bolydulva, de azért tudja Isten, — neki más kötelességei is vannak, míg az öreg Tradynek senkije sem volt, akit szeretethetett volna, — még magamagát sem szerette. Először alig akart hinni a szemeknek, mikor fölugrottam a térdére, s aztán csuf arcához dörgölöztem.

— Hohó, Micus, — szolt hozzám, — tudod te, hogy te vagy az egyetlen élőlény, a ki saját ösztönödből jössz hozzám?

Rut kis vörös szemel könyesek voltak, mikor hozzám beszélt.

Két évig maradtam Trady-nál s ez idő alatt egészen jól éreztem magamat. De Trady megbetegedett, idegen emberek kerültek a házába, s engem elhanyagoltak. Tady nagyon szerette, ha fölugrottam az ágyára s hosszú, sovány kezeivel megcírogatott. De a beteg ember társasága nem a legkellemesebb, a mint ezt kegyed is gondolhatja s a beteg szoba levegője sem a legegészségesebb. Mindent egybevetve tehát abban állapodtam meg, hogy éppen ideje más helyre költözködnöm.

Persze, kissé nehéz volt szabadulnom. Trady folyton tudakozódott utánam s a környezete nagyon vigyázott arra, hogy mindig közelében legyek; úgy látszott, hogy Trady könnyebben tűrte a sorsát, ha én is ott voltam mellette. Végre sikerült kiszöknöm a szobából; igyekeztem is jó messze menekülni a háztól, nehogy ismét megfogjanak valahogyan. Tudtam, hogy egész életében nem mond le arról a reményről hogy ismét az ő birtokába kerülök.

Hogy hova menjek, azt igazán nem tudtam. Két vagy három házába bemehettem volna, de egyik sem felelt meg egészen az én izlésemnek. Az egyik helyen, ahol egy napra szerencsét próbáltam, hogy ugyan milyen dolgom lenne, volt egy kutya is; ott tehát nem maradhattam. Egy másik helyen pedig, a hol különben rendkívül jól éreztem magam, volt egy kisgyerek. Hiszen ha a macska farkát meg-huzzák, s ha papírsapkát tesznek a fejére, s ezért a macska a gyereket egy kissé megkeztüzi, azért senki sem szidja a macskát; s ha a gyerek sir, azt mondják neki: — Ugy kell neked! Minek kizozod a szegény állatot! — De ha a gyermek a torkomat szorongatja és ez ellen védekezem, vagy ha fakanaival ki akarja bökní a szememet és én ezt nem engedem, akkor utálatos állatnak neveznek, s még a kertben is kergetnek, hogy megverjenek. Vagy gyerek ne legyen a házban, vagy pedig én megyek. — ez nekem már elvem.

Miután még három-négy családot kipróbáltam, végre egy bankháznál állapodtam meg. Tisztán anyagi szempontból tekintve a dolgot, oly helyek is kínálkoztak, a melyek némi tekintetben előnyösebbek lettek volna; így például mehettem volna egy vendéglőbe, ahol határtalan mennyiségű élelmiszer állott volna rendelkezésemre, és ahol a hátsó ajtó egész éjszaka nyitva szoktak tartani. De a bankár — egyházi főgondnok volt s a felesége már csak legfőlebb egy püspök élcein mosolygott — szolid tisztesség légkörében élt, a melyről mindjárt éreztem, hogy éppen ez illik az én természetemhez. Kedves gyermekem, kegyed találkozni fog oly cinikusokkal is, a kik a tisztességen csak mosolyognak; de azért kegyed mégse hallgasson rájuk. A tisztesség magában hordja a jutalmát s nagyon reális és praktikus a jutalma. Talán nem szerez nyalánk étkeket és puha fekvőhelyet, de valami jobb és maradandóbb dolog a jutalma: fölkelte bennünk azt az öntudatot, hogy helyes életet élünk, hogy igaz dolgot cselekszünk és hogy mások nem így cselekszenek. Ne higgyen soha annak, a ki a tisztesség ellen prédikál, akárki legyen is az. Ezen a világon a tisztesség szerez legtöbb meglepédest és a tisztesség — egyszersmind a legolcsóbb is.

Körülbelül három évig éltam ennél a családnál s nem örültem neki, hogy el kellett mennem. És ha rajtam állott volna, nem is mentem volna el onnan. De egy szép napon olyasmi történt a bankban, a mi arra kényszerítette a bankárt, hogy hirtelen Spanyolországba utazzék és attól kezdve kellemetlen volt a bankár házában tartózkodni. Folyton zajongó csöcselék ácsorgott a ház előtt s tolongott a lépcsőházban; éjjel pedig ez a banda bevverte a ház összes ablakait.

Akkoriban kissé gyengélkedtem s az idegeim nem bírták ki ezt a nagy lármát. Bucsut vettem tehát a várostól s ismét falura költöztem, a hol először is egy grófi családban próbáltam szerencsét.

A grófok nagyon előkelők voltak, de én jobb szerettem volna, ha valamivel háziasabbak lettek volna. Én szeretetre vágyó lény vagyok, s csak olyan emberek között érzem jól magamat, a kik örülnek annak, hogy az övék vagyok. A grófok egészen jók voltak hozzám, a maguk módja szerint, de nem sokat foglalkoztak velem, s így csakhamar meguntam őket. Én ugyan nem tanúsított semmi figyelmességet oly emberek iránt, a kik azt ugyse tudják megbecsülni és a kik nem is igen reagálnak rá.

Ő tőlük egy nyugalomba vonult burgonyakereskedőhöz mentem. Ez társadalmi tekintetben hanyatlás volt, de kedélyesség s az én személyem megbecsülése szempontjából napot haladtam előre. A burgonyakereskedő és családja nagyon kellemesnek látszott, s úgy látszott, nagyon belém vannak bolydulva. Azért mondom hogy „úgy látszott”, mert mindez később tévedesnek bizonyult. Miután már félévig ott voltam náuk, egyszerre eszükbe jutott valami és attól fogva sohasem voltak otthon: látogatóba és kirándulásokra jártak, s engem tökéletesen elhanyagoltak; se fel nem kértek, hogy kísérjem el őket, se arról nem intézkedtek, hogy mi lesz velem, míg ők oda lesznek. Nyilvánvalóan nem bánák, akármi lesz is velem. Ez az önző közönyösség a barátság legelemibb követelményeivel szemben valami hallatlan volt. Ez véget vetett az ember nembe vetett hitemnek, mely úgy sem volt valami nagyon erős. Ezen-tul, gondoltam magamban, többé senkinek sem adok alkalmat arra, hogy csalódjam benne. Mostani urnómet egy barátom ajánlatára választottam, a ki azelőtt itt élt nála. Azt mondta, hogy ez az urnó nagyon kitűnő gazdasszony. Az egyetlen ok, a mely miatt a barátom elhagyta, az volt, hogy ez az urnó azt követelte tőle, hogy minden este már tíz órakor otthon legyen. És ez a követelés nem volt összeegyeztethető a barátomuk egyéb dispozicióival. En ellenben természetesen nem bántam, ha otthon kellett is lennem, mert nem sokat törődtem az éjfél püknikkkel, melyek pedig macskakörökben oly általános kedveltek. Tetszik tudni: mindig többen vannak ott, mint kellene; e miatt nem lehet ott igazán jól mulatni, s a mulatságnak rendszeren az a vége, hogy előbb-utóbb a durva elem kerelkedik fölül. Ajánkoztam tehát ehhez a hölgyhöz és ő szívesen is fogadott. De őt azért sohasem fogom igazán szeretni, mert bolydos vén teremtés és sokszor nagyon untat engem. De nagyon odaadó irántam és így, míg valami nagyon jó hely nem kínálkozik, addig itt maradok nála.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Május 6. —

Fehér Kereszt szálloda. Kolischer I. törzsorvos Nagyvárad. — Bretter Dániel dr. ügyvéd Budapest. — Grugorich I. főhadnagy Lemberg. — Szendrey Mihály színigazgató Kassa. — Radnoffay I. ezredes Bilek. — Pudler Rezsó utazó Bécs. — Wolitzer Mór utazó Bécs. — Merkreiter Ferenc utazó Bécs. — Schwarz Dávid utazó Bécs. — Bálint Jakab utazó Budapest. — Wachslar Lajos utazó Bécs. — Kun Ferenc utazó Bécs. — Hanke Todor utazó Bécs. — Pfefer Leo utazó Bécs. — Nagel Lajos utazó Budapest. — Herzfeld Károly utazó Budapest. — Gross Mór utazó Budapest. — Fejér József birtokos Seprős. — Ekstein Arnold utazó Budapest. — Porgesz Mihály utazó Budapest. — Freund Adolf utazó Budapest. — Jankovich György orsz. képviselő Budapest.

Központi szálloda. Khan-Hül Béla utazó Bécs. — Heiman Manó utazó Bécs. — Neuherr József utazó Bécs. — Réh Samuel utazó Bécs. — Somogyi Dezső gazdálkodó. — Vas Béla utazó Budapest. — Kutasy Géza magánzó Budapest.

Vas szálloda. Grosz Mór utazó Bécs. — Lányi Adolf utazó Budapest. — Hause Géza utazó Bécs. — Pálmái N. utazó Bécs. — Rosner Ede utazó Bécs. — Izsák I. utazó Budapest. — Ezing I. utazó Bécs. — Klein Dániel utazó Bécs. — Sommer I. utazó Bécs. — Engel Mór utazó Budapest. — Körbl József kereskedő Budapest. — Sonnenschein Mór utazó Bécs. — Grünwald Márton utazó Prossnitz.

**Ő cs. és kir. Fensége JÓZSEF FŐHERCEG ur védnöksége alatt
Seprős és Vidéke felvérletenyésztő szövetkezet" által**

rendezett

UISJENŐI LÓVERSENYEK

HIVATALOS PROGRAMJA.

ÁRA 20 FILL.

Vasárnap, 1904. május hó 15-én délután 3 órakor.

Ersenyintézőség: Urbán Iván, Purgly János, Friebeisz Miklós, az urlovasok szövetkezete szerőli Inkey Antal. Czárán Márton a „Seprős és vidéke lótenyésztő szövetkezet” képviselőjében. **Versenyintézőség dísztagjai:** Losonczy M. min. oszt. tanácsos, gróf D'Orsay Olli-r, Károlyi Gyula gróf, Bréda Viktor gróf, Libits Adolf udv. tanácsos, Capdebo G. h. redes, Jékey Alajos huszárezredes, lovag Allraum husz. ezredes, br. Bánhidny Antal, oysse D. tüzérőrnagy, Tallián A. h. h. alezredes, br. Bohus László, br. Bohus István, r. Bohus Zsiga, báró Solyomossy Lajos, Vásárhelyi László, Szabadhegyi Géza, Dálnoki nagy Lajos, Csernovits Diodor, Králitz Gyula, Czárán Márton, Czárán Géza, Paikert enrik, Kokas József, Br. Podmaniczky Béla, Tabajdy Sándor, Csukay Gyula, Ujj János. **ersenybíró:** id. Purgly János. **Indítók:** Urbán Péter, br. Bánhidny József. **Mázsátók:** Blas-ovits Erneszt, ifj. Kintzig János. **Totalisateur vezető:** Dániel Endre. **Pálya főfelügyelő:** adarász Géza. **Pályarvosok:** dr. Vékony Albert és dr. Berényi Imre. **Időmérő:** Dániel esző. **Pénztár-ellenőr:** Rozvány József. **Versenytitkár:** Fejér József, a szövetkezet igazgatója

3.óra. 1. A Földmivvelésügyi Miniszter ur díja. Sikverseny 1000 kor. Adva a földmivvelésügyi miniszter ur szubvencziójából. Ebből 800 kor. az lsőnek, 200 kor. II-ik, 3 éves és idősebb belföldi felvér mének és kan-zák számára, melyek 1903—4-ben 950 kor. értékű versenyt nem nyertek. Távoltság kb. 2400 m. Tiszteletdíj a nyerő lovasának. Teher 3 év. 65, 4 év. 4 $\frac{1}{2}$, 5 év és id. 7 $\frac{1}{2}$ kg.; minden 400 kor. összneremény után 1 kg. 3bb, 3 éveseknél 7 kgig. 4 év. és id. 5 kgig, 4 év. és id. nyeretlenek 3 g. engedmény. Beiratási díj 20 kor. és további 20 kor. az indulóktól. Urlovasok.

Br. Baich Iván 56 pk. Margit (fv) ap. Goodfellow.	72	Sárga test világos kék gombokkal kék sárga sapka.
Ugyanaz id. pk. Eszter (fv) ap. Filon.	72	Ugyanaz.
Rozvány J. ur 36 pk. Westernő (fv) ap. Vihar I.	63 $\frac{1}{2}$	lila test, fehér ujjak veres sapka.
Csiky Dénes ur 36 pk. Szittyá (fv) ap. Vihar I.	63 $\frac{1}{2}$	sárga test veres sapka.
Czárán Márton ur 36 sk. Kincsem (fv) ap. Vihar I.	63 $\frac{1}{2}$	sárga test, veres ujjak, sárga sapka.
Gr. Pejacsevich A. 36 pk. Nelly (fv)	63 $\frac{1}{2}$	sárga kék öv és sapka.
Fejér J. ur 36 pm. Fiuftitty fv.	65	kék test, veres ujjak, kék sapka.
Czárán J. ur 66 sk. Szótyka (fv)	73 $\frac{1}{2}$	fekete veres öv, fehér sapka.

3.30 2. Aradi versenyegylet díja. Eladó gátverseny. Tiszteletdíj és 400 kor. Adva az Aradi Verseny-Egylet által. Ebből tisztelet-díj és 300 kor. az elsőnek, 100 kor. II-iknek. Tiszteletdíj a nyerő lovasának 4 év. és id. nyeretlen felvér lovak számára, melyek aradmegyei tenyésztők tulajdonában ellettek és neveltettek. Távoltság kb. 3200 m. Teher 4 év. 70, 5 év. 74, 6 év. és id. 76 kg. Győztes 1000 koronáért árverés, utján eladó, minden 100 kor. értékcsökkenés 1 kg. engedm. Legkisebb eladási ár 500 korona. Beiratási díj 10 kor. és további 10 kor. az indulóktól. Urlovasok.

Paikert H. ur 66 gph Pajkos (fv) ap. Vihar I. a. Lelkem 600 kor. eladó	72	fehér test, veres öv, zöld sapka.
Cserépi Á. száz. id. sk. Fantaszka (fv) 500 kor. eladó.	71	világoskék test, sárga sapka
Rozvány J. ur 46 stp h. Bojtár III. (fv) ap. Vihar I. 500 kor. eladó.	65	lila test, fehér ujjak, veres sapka
Csiky Kálmán ur 46 ph. Zsibó I. (fv) ap. Vihar I. 1000 kor. eladó.	70	sárga test, fekete sapka
Czárán Márton ur 56 pk. Kedvence (fv) ap. Vihar I. 1000 kor. eladó.	74	sárga test, veres ujjak, sárga sapka
Czárán J. ur 66 sk. Szótyka (fv) 1000 kor. eladó.	76	fekete. veres öv, fehér sapka

4.— 3. Aradvármege díja. Eladó sikverseny. 1000 kor. Adva Aradvármege és a Felvér lótenyésztő szövetkezet által. Ebből 800 kor. az 1-ső, 200 kor. II-ik, 3 év. és id. belföldi lovak számára, melyek 1903—4-ben 950 kor. értékű versenyt nem nyertek. Tdíj a nyerő lovasának. Távol-ság kb. 1600 m. teher, 3 év 68, 4 év 77. 5 év. és id. 78 kg., a győztes 2000 koronáért árverés utján eladó, ha 1400 koronáért 3 kg., ha 600 korért 7 kg. engedmény. Beiratási díj 20 kor., további 20 kor. az indulóktól. Urlovasok.

Mr. Albert Wood id. ph. Különcz ap. Culloden a. Silvia 600 kor. eladó.	69 $\frac{1}{2}$	sárga test, zöld sapka.
Czárán J. ur 3 év sm. Parnassus ap. Timothy a. Problémell. 1400 kor. eladó.	65	fekete vörös öv, fehér sapka.
Ugyanaz 3 év stpk. Gurr-Gurr ap. Kain-trailles a. Grass-Chat 1400 kor. eladó.	63 $\frac{1}{2}$	ugyanaz.
Czárán J. ur 3 év pk. Göta-elf ap. Gaga a. Glennie 1400 kor. eladó.	63 $\frac{1}{2}$	sötét veres test, fehér sapka.

5. Czárán Z. ur id. stph. Legény fv. 600 kor. eladó.	64 $\frac{1}{2}$	Ugyanaz.
6. Fejér J. ur id. sm. Purplee fv. 600 kor. eladó.	66	Kék test, veres ujjak, kék sapka.

4.30 4. József cs. és kir. főherceg ő fensége díja. Gátverseny 1200 korona. Adva ő cs. és kir. Fensége József főherceg által és az Urlova-sok Szövetkezete szubvencziójából. Ebből tiszteletdíj és 500 kor. az I-nek, 200 korona II-ik, 4 év. és id. belföldi lovak számára, melyek 1903—4-ben 1100 korona ért. versenyt nem nyertek. Tdíj a nyerő lovasának. Távoltság kb. 2800 m. Teher 4 év. 65, 5 év 69 $\frac{1}{2}$, 6 év. és id. 71 kg., minden 400 kor. összneremény után 1 kg. több, halmozva 5 kgig. 5 év. és id. nyeretlen 3 kg. engedmény. Beiratási díj 20 kor. és további 20 korona az in-dulóktól. Urlovasok.

Paikert H. ur 56 pk. Moki ap. Duncan a. Miss Florence	66 $\frac{1}{2}$	fehér test, veres öv, zöld sapka
br. Baich Iván id. pk. Eszter (fv) ap. Filon	69	sárga test, világoskék gombokkal, kék sárga sapka
Belnay János h. ezredes id. stp. h. Kong Harald ap. Orwell a. Banilla	68	vörös kék test, sárga sapka
Schlitter Miksa száz. 56 sk. Moly ap. Espoir a. Moelfra	66 $\frac{1}{2}$	egyenruha, világoskék szalag
Nagy Ákos száz. 56 sh. Zobnatioza (fv)	66 $\frac{1}{2}$	kék test, sárga szegély, kék sapka
Nemes Gregorich Antal fhd 46 stp. h. Jack Pot ap. Jack O'Lantern a. Garnda	65	világos kék
Antal Miklós fhd. 46 pk. Lygia ap. Orwell a. Cashvo	65	ezüst szürke test, világos kék ujjak és sapka
Lipcey Márton hdyg 56 sth. k. Géza (azelőtt Szarazság) ap. Kegyur a. Szahara	65	fekete veres gyűrűs test, veres sapka
Gr. Pejacsevich A. 56 sh. El Batidor ap. Beauminet a. Generalin	66 $\frac{1}{2}$	sárga, kék öv és sapka
Dobay Odön főhadn. id. sh. Zakrzow (fv.) ap. Virrad.	63	egyenruha, vörös fehér szalag.
Fernbach K. ur 4 év sh. Hüség (fv.)	60	
Fejér J. ur. 4 év pm. Karmester ap. Achilles II. a. Ejha.	68	kék test, veres ujjak, kék sapka.

5.— 5. Magyar lovaregylet díja. Sikverseny. 1200 kor. Adva a Magyar Lo-varegylet által. Ebből 1000 kor. az I-nek, 200 kor. II-ik, 3 év. és id. belföldi lovak számára az 1903—4-ben 1800 korona össznereményű lo-vak kizárásával. Tdíj a nyerő lovasának. Távoltság kb. 2000 m. Teher 3 év. 66, 4 év. 72, 5 év. és id. 73 $\frac{1}{2}$, minden 400 korona összneremény után 1 kg. több. 4 év. és id. nyeretleneknek 3 kg. engedmény. Beiratási díj 20 kor., további 20 kor. az indulóknak. Urlovasok.

Belnay János h. ezredes id. stph. Kong Harald ap. Arwell a. Banilla	69	vörös kék test, sárga sapka.
Folberth J. fhd. 3 év pm. Walter Scott ap. Tokio a. Waterproof.	66	sárga veres gyűrűk és sapka.
Lipcey Márton fhd. 4 év. stp. k. Géza (azelőtt Szarazság) ap. Kegyur. a. Szahara	70 $\frac{1}{2}$	fekete veres gyűrűs test, veres sapka.
Mr. Albert Wood 36 sm. Kozák ap. Kozma, a. Lady Hampton.	68	sárga test, zöld sapka.
Rausch F. fhd. 36 sm. Gurulj ap. Queens Counsel. a. Mercia.	68	sárga bordeaux vörös ujjak és sapka.
Czárán J. ur 36 sm. Parnassus ap. Timothy a. Probleme II.	66	fekete veres öv, fehér sapka.
Ugyanaz 36 stpk. Gurr-Gurr ap. Kain-trailles a. Grass-Chat.	64 $\frac{1}{2}$	ugyanaz.
Czárán Z. ur 36 pk. Göta-elf ap. Gaga a. Glennie.	64 $\frac{1}{2}$	sötét veres test, fehér sapka.

5.30 6. Urlovasok szövetkezete díja. Akadályverseny. 1000 korona. Adva az Urlovasok Szövetkezete szubvencziójából. Ebből 800 kor. I. 200 korona II. 4 év. és id. belföldi lovak számára, melyek 1903—4-ben 950 kor. ért. versenyt nem nyertek. Tdíj a nyerő lovasának. Távoltság 4000 m. Teher 4 év 65, 5 év 72 $\frac{1}{2}$ 6 év. és id. 76 $\frac{1}{2}$ kg. Minden nyilvános verseny nyerője 3 kg.-mal több, 5 év. és id. nyeretlenek 3 kg. engedmény. Beira-tási díj 20 kor., további 20 kor. az indulóktól. Urlovasok.

Paikert H. ur 56 p. k. Moki ap Duncan a. Miss Florence	69 $\frac{1}{2}$	fehér test, veres öv, zöld sapka. sárga test világos-kék gombokkal, kék sárga sapka.
br. Baich Iván id. p. k. Eszter (fv) ap Filon.	74 $\frac{1}{2}$	
Schwarz Károly fhd. 66 s. p. k. At random (f. v.) ap. Gonzalo	68 $\frac{1}{2}$	egyenruha, fekete fehér szalag.
Nagy Ákos százados 56 p. k. Bieta ap. Panzerschiff a. Alzbeta	69 $\frac{1}{2}$	kék test, sárga szegély, kék sapka.
Fernbach K. ur 46 s. h. (fv.) Hüség.	60	
Czárán Z. ur 46 sm. Hallatlan ap. Halász a. Bonne-Fortune	65	sötét veres test, fehér sapka.
Ugyanez 56 s. p. k. Felicitas ap. Chislehurst a. Lady Ida	69 $\frac{1}{2}$	ugyanaz.

Tiszteletdíjak az aradmegyei hölgyek által advák.

Kivonat az általános határozmányokból.

Beiratási és indulási díjak legkésőbb az illető versenyre való mázsa-lást megelőzőleg lefizetendők.

Helyárak: tribün ülőhelyivel 3 korona, II. hely 50 fillér, III. hely 20 fillér.

A versenytereten fedett tribün, totalisateur, buffet, cukrászda és zene.

Kellemetlenségek kikerülése végett kértük a verseny közönsége belépti jegyeit láthatólag viselni. Lótulajdonosok felkérőnek lovasaik számára a titkárság által kiadott díjmentes jelvényeiket kiváltani.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik a legnehezebb percekben súlyos bánatomat részvétükkel enyhítették, valamint azoknak, kik feledhetetlen nőm végtisztességén megjelenésükkel tanusították együttérzésüket, ez uton fejezem ki hálás köszönetemet.

Nyáry Béla.

1344

Dr. Fodor Ödön

gyermekorvos 1331

lakását áttette

Andrássy-ut 15. sz. alá.

ÓVÁS.

Kijelentem, hogy leányom, Komáromy Mariskáért semminemű fizetési kötelezettséget el nem vállalok.

1383

Komáromy Antal.

Szabó-Sonenfeld Károly

ügyvédi irodáját

József főherceg-ut 10 sz.

helyezte át. 1316

Arad és vidékén

osztálysorsjegyek

Török A. és Tsa

legnagyobb és kiválóan szerencsés bankházából

Bpest, VI., Teréz-körut 46a.

kizárólag nálunk kaphatók.

Az I. osztály huzása május 17. és 18-án.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

1/1 sorsjegy	1/2 sorsjegy	1/4 sorsjegy	1/8 sorsjegy
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1.50 kor.

Kiváló tisztelettel 1321

Kubina Béláné

papirkereskedése,

Szigeti József,

Varjaassy József-utca 9.

Arad.

Nagy Variete-előadás!

Ma, folyó évi május 7-én és a következő napokon

Aradi dalszarnok

az „Európa“-kavéház udvarán újonnan épült modern színpadján, körül páholylyal, Deák Ferenc-utca 26. sz. a.

Kiséri Nándor

a budapesti dalosarnokok kedvenc dalkomikusának igazgatása alatt álló elsőrendű művészek:

Kiséri Nándor,
jellem- és dalkomikus.

Omnic Mirtley,
elsőrangú angol dal- és tánccentrik.

Ivány Lenke,
szonett énekesnő.

Mici Wandray,
francia kigyóhölgy.

Békefi Armin,
magyar operette komikus.

Ipanuff Bella,
orosz énekes- és táncosnő.

Csendes Gizike,
szonett énekesnő.

Fábián Margit,
magyar énekesnő.

Roka Lipót, karmester.

Naponta új bohózzattal és változatos műsorral.

Kezdeté 8 órakor. Fenntartott helyek.

Belépti-díj nincs.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri:

Tóth Imre, **Kiséri Nándor,**
kavés. igazgató.

XXIV-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték

melynek remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonyczélúakra fog fordítatni. Ezen sorsjátéknak 7691 nyereménye van 365,000 korona összegben készpénzben.

Főnyeremény 150,000 korona,

1 főnyeremény	50,000 kor.	20 nyeremény á	500 kor.
1	20,000	50	100
1	10,000	100	50
2 nyeremény á	5,000	1000	20
5	2,000	6500	10
10	1,000		

Huzás visszavonhatatlanul 1904. június 30-án.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota) valamennyi posta-, adó-, vám- és só-hivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltó-tízletben. 3394

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Telefon 242. sz.

Költözködők figyelmébe!

Villanyos csengő

berendezéseket

Villanyos csengő

átalakításokat.

Villanyos csengő

évi jó karban tartását 1326

jótállás mellett eszközöl

Kalmár * *

*** * József**

villanyműszerész

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

(Központi szállóval szemben.)

500—1000

koronát kereshet

minden risikó nélkül, minden különös előképzettség nélkül havonként teljesen költségmentesen.

Tessék ajánlatot küldeni Konstant. Eisele névre Stuttgart Ludwíg-strasse 56. „E. 87“ jelige alatt. 590

Garai Berta

női-divat és szabászati műtermét

Tököly-tér 4. szám

alá helyezte át. — Elegáns é divatos faconok készülnek. — Ugyanott fizető és tanuló leányok felvétetnek. 1315

Centauria gyomorerősítő tea

gyomorgörcs, erős gyomorhurut, régi idült gyomorbajoknál és étvágytalanság ellen biztos szer. Biztos hashajtó idült vastag bélpangásnál, nehéz székelésnél minden fájdalom nélküli hashajtó **1 doboz 2 kor. próba doboz 1.20 kor.**

Hurut, nátha, köhögés nyálkásodás, köhögési és torokbeli ingernél kitűnő hatású szer a

SENEGA MELLPASTILLA

1 doboz 1 kor. 1049

Kapható:

UDVARDI KOSSUTH PAL

Szűz-Mária gyógyszerárban.

Arad, Boros Béni-tér 15.

Szent-László (Püspök) gyógyfürdő

Nagyvárad mellett, KERNÁTS JÁNOS, fürdőbérlet kezelése alatt.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél, kocsin 3/4 órai távban. Május—augusztus hónapokban naponta 12. vasárnap és ünneppnapokon 16 vonat közlekedik Nagyváraddal. A vasúti állomás a fürdőtelepen van.

Az európai birt 41° C. meleg természetes hévíz javalva van: az isületék és izmok számos bántalmánál, idült s különösen savas izületi loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, kőszvényedés annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, végre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmak, májbajok és vesekövek esetében. Állandó fürdőorvos: dr. Nagy Ignác.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámú szobák napi ára 1 kor. 20 f. és 6 kor. között váltakozik. Gyógyterem (Cursalon) hírlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, cukrászda, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő **Üserdőben**. Az erdőben jó tekepálya és Lawn-Tennis.

Öt tükörfürdő és három kádfürdő kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Fürdők 40 fillértől 1 kor. 20 fillérig. **Elsőrendű, kitűnő állandó zenekar.** — Telefon-összeköttetés Nagyváraddal.

Villany-világítás. A legszebb kirándulás és szórakozási hely. Konyha és vendéglő a bérlet saját vezetése mellett. **Prospektust kívánatra küld a fürdőkezelőség.** 3481

Elismert legjobb szabásu

divat-bluzok

rendkívüli nagy választékban

STERN M. A. ARADON, Andrassy-tér, az új Minorita-templommal szemben. **női felöltő-áruházában**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Ugyes varrónők

felvétetnek Weitzer János-utca 10. 2. ajtó.

Lakás kiadó.

A nagyköruton, a Barossparthi kisozkkaal szemben épülő új házban több modern berendezésű lakás folyó évi november hó 1-től kiadó, bővebbet Frick József építészeti irodájában Heim Domokos-u. 3. 1274

Erkélyes lakás

három utcái, egy udvari, fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekből álló, Szabadság-tér 2. szám első emeletén, november hó 1-től kiadó. 1294

Jó forgalmu

lakatos műhely azonnal eladó. Bővebbet ifj. Weisz Mór urnál Lippa. 1301

Kisasszony

kerestetik két nagyobb gyermek mellé, esetleg csak nappali foglalkozásra. Németajku és zenéhez értő előnyben részesül. Czim a kiadóhivatalban. 1392

Csendes társ

kerestetik jól jövedelmező vállalat-hoz 500 frt tőkével, 10% haszon biztosítatik. Ajánlatok kéretnek „Vidéki könyvnyomda” czim alatt a kiadóba. 1843

Figyelem!

Megérkeztek szines

bőr-különlegességek
dus választékban minden színben. shevreaux, boksx és bagaria bőrökben.

Seelinger M. Andor

uri és női mintaczipészete 327

Arad, Szabadság-tér 4.

Városi és megyei telefon 115.

Országiszerte ismert
vizsgalapjainkból

100 drb 1 korona a pénz előre való be- küldésével bérmentve 1 k. 30 f., mint ke- resztkötés tokban küldve, a gyűrődés ellen vedve. 100-750 drbig a bérmentesi- tésre 72 fillér küldend. Utánvétellel a szállítási költség sokkal több.

Ingusz I. és Fia
kiadóhivatala Arad.

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemes ízű

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 közjegyzőileg hi- telesített bizonyít vány igazolja a biztos ered- ményt köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkás- sodás ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Arpad gyógyszerárában Aradon. 247

Csodásan és rögtön hat lábizzadás ellen a

Dr. Tsajkovszky-féle szer.

Ha ezen folyadékkal naponta egy- szer megnedvesítjük a lábakat, ak- kor nemcsak az izzadás mulik el már kétszeri alkalmazás után tel- jesen és biztosan, hanem megszű- nik a cipők kellemetlen és undorító bűze. Amellett ezen készítmény tel- jesen ártalmatlan. 999

Földes Kelemen
gyógyszertára
Arad, Deák Ferencz-utca.

CZERNÓCZKI MIHÁLY

uri és női czipész

Aradon, Kossuth-utca 66. sz. Flók-üzlet: Boros Béni-tér 2. sz. (Kneffel-házban).

Ajánlja a n. é. közönség figyelmébe saját készítményü

uri-, női- és gyermek-czipő raktárát
rendkívüli olcsó árak mellett. — Legjobb gyártmányu czipő lakkok, cremek és fü- zök minden színben raktáron. 1225

Alapított 1860. Telefon 213.

Legujabb divatu

uri és gyermek-

szalma kalapok

remek választékban kaphatók.

M Ü N Z I.

cégnél.

Aradon. 767

25 koronát megtakarít

e hirdetésnek minden olvasója!

4 pár czipő

csak 4 korona 75 fillér.

Néhány nagyobb gyár fizetési zava- rokkal küzd, és engem azzal bizott meg, hogy nagy menyiségű czipőt, melyen az előállási áron eladjak. Ennélfogva eladok 1 pár férfi és egy pár női fűzős czipőt első- rendű minőség szegezett talpakkal, to- vábbá 1 pár uri és egy pár női-divat cipőt szép kivitelben, a legujabb divat szerint a nyári idényre igen szép és kön- nyű viselet. Nagyság cm. szerint. Mind a 4 pár csak 4 kor. 75 fillér. Az elküldés az összeg előleges beküldése, vagy után- vétellel történik.

S. Urbach's Schuch-Export

Krakkau 78.

Becsrelést engedélyezünk, esetleg a pénzt visszaadom. 1341

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.

Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 78

ALAPITTATOTT 1890.

Ékszertárgyak

a közlegő bérmláshoz a legnagyobb választékban kapható csakis

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékezerész-nél

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Ugyanott mindenféle más tárgyak megvétetnek vagy átcsereletnek.

Veszek 1914

zálogczédulákat.

Telefon 438.

1506—1904. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világozi kir. járásbírság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Arad csanádi gazda- sági takarékpénztár részvény tár- saság kérelmére és Hecht Vilmos, ugy Kállay Ignác budapesti lako- sok javára Bene Dánielné, szül. Vec- cseri Éva pankotai lakos végre- hajást szenvedő elleni 2400 kor. 1309 kor. 20 fillér és 1000 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a világozi k.r. járásbírság területén lévő, Aradmegyében fekvő, a pankotai 1939. sz. tjavben A. I. sorsz. 502 hr. sz. a. felvett 413 összeírásu bel- telkes házból, Bene Dánielné szül. Vecseri Évát illető felerészere az árverest 2112 koronában ezennel megállapított kikialtási árban el- rendelte és hogy a fennebb meg- jeölt ingatlan hányadok az 1904. évi június hó 8. napjának d. e. 10 órakor Pankota községnázánál meg- tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan hanyadok becsarának 10% át, vagyis 211 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazság- ügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes ér ékpaírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a ér- telmében a bánatpénznek a bíróság- nál előleges elhelyezéséről kiállí- tott szabályszerű elismervényt át- szolgáltatni.

Világoz, 1904. évi április hó 12-én.

Aknay,
kir. járásbíró.